

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавський державний аграрний університет
Освітня програма	47625 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавський державний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47625
Назва ОП	Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Бобровська Олена Юріївна, Грицишена Зоряна Олександрівна, Приліпко Сергій Михайлович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	29.01.2024 р. – 31.01.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.pdau.edu.ua/content/akredytaciya-op-publichne-upravlinnya-ta-administruvannya>

Програма візиту експертної групи <https://www.pdau.edu.ua/content/akredytaciyna-ekspertyza-osvitno-naukovoyi-programy-publichne-upravlinnya-ta>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Мета ОП, яка реалізується у ПДАУ з 2017 року, полягає у підготовці фахівців вищого рівня кваліфікації, здатних формулювати і розв'язувати комплексні наукові й практичні проблеми публічного управління та адміністрування, організувати та здійснювати науково-дослідну, освітню, управлінську та адміністративну діяльність. Цілі та фокус ОП узгоджуються з місією, визначеною у Стратегії розвитку ПДАУ на 2021-2025 роки, та спрямовані на формування високоосвіченої, національно свідомої, добросесної особистості, в т.ч. для діяльності у сфері ПУА шляхом забезпечення високої якості підготовки фахівців, потреб стейкхолдерів та вимог до високого рівня конкурентоспроможності випусників на ринку праці. Завдяки залученню різних стейкхолдерів та врахування їх пропозицій процес реалізації ОП постійно вдосконалюється, відбуваються позитивні зміни щодо оновлення освітніх компонентів та наповнення змісту ОП. Конкурентоспроможність ОП визначається існуванням програм внутрішньої та міжнародної академічної мобільності, запровадженням подвійного наукового керівництва здобувачем вченим з Щецинського університету (Польща), залученням професіоналів-практиків до проведення гостьових лекцій та участі у спільних науково-практичних заходах; прослуховуванням лекцій за програмою Жана Моне / Erasmus, налагодженням тісної співпраці з органами публічної влади щодо розроблення стратегій регіонального та місцевого розвитку, виконанням науково-дослідної роботи за госпдоговорною тематикою. Для забезпечення освітнього процесу у ЗВО використовується платформа Moodle, функціонує Автоматизована Система Управління, яка полегшує організацію освітнього процесу та сприяє підвищенню якості підготовки здобувачів за ОП. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти вчасно реагує на виявлення проблем та усунення недоліків, зокрема за результатами проведення акред. експертиз інших ОП у ЗВО. Захист двох дисертацій здобувачів вищої освіти у разових спец. вчених радах ПДАУ у 2022 р. та у 2023 р. свідчить про ефективність наукової роботи здобувачів, їх наук. керівників та рецензентів. Випусники ОП підтримують міцні зв'язки з гарантом та наук. керівниками, залучаються до проведення наук.-практ. заходів та громадської діяльності, сприяють залученню проєктів з розвитку територій, ініціюють створення Асоціації випусників ЗВО. ОП інтегрована у освітнє та наукове середовище, її цілі та ПРН визначені з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальності, регіонального та галузевого контексту, що підтверджується проаналізованими науковими здобутками учасників освітнього процесу та підтримкою ОП відомими вченими, докторами наук з державного управління на відкритій зустрічі з ЕГ. В цілому, ОП відповідає Критеріям акредитації. Визначені слабкі сторони не є суттєвими, більшість з них стосується організаційно-управлінських процедур у ЗВО. Недоліки та зауваження можуть бути виправлені в короткий термін до початку 2024/2025 н.р. відповідно до наданих рекомендацій.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Стратегія розвитку ПДАУ на 2021-2025 рр. враховує специфіку підготовки фахівців для діяльності у сфері публічного управління та адміністрування. Особливістю реалізації ОП є запровадження подвійного наукового керівництва здобувачем з Щецинського університету (Польща), участь у програмі міжнародної академічної мобільності (Університет прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф, Німеччина, 2023 р.), дослідницькому проєкті Конвенту самоврядної співпраці Польща-Україна; підготовка в мовному центрі, участь у гостьових лекціях за програмою Жана Моне / Erasmus. Позитивною практикою є реалізація права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін завдяки трьохсторонній спрямованості на: 1) широкий вибір дисциплін з ОП за профілем спеціальності; 2) вибір дисциплін з іншої ОП; 3) вибір дисциплін з переліку міжфакультетських вибіркових дисциплін. Вибір дисциплін у ЗВО координується за допомогою Автоматизованої Системи Управління (АСУ), що дозволяє упорядкувати процес організації вибору відповідно до трьохсторонньої спрямованості, провести моніторинг їх періодичного перегляду та оновлення, інтегрувати їх з особистими кабінетами викладача та здобувача. Правила прийому на навчання передбачають можливість зараховувати вступний іспит з іноземної мови за макс. балом на основі одного з сертифікатів (не нижче B2). Існують практики перезарахування результатів навчання здобувачів за результатами здобуття неформальної / інформальної освіти (частини освітніх компонентів «Методологія та організація досліджень в сфері публічного управління та адміністрування»; «Методика викладання у закладах вищої освіти», «Класичні та сучасні теорії публічного управління»; «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях» 2023-2024 н.р.). Взірцевою є робота з популяризації академ. добросесності шляхом проведення регулярних опитувань, вебінарів та семінарів. Наукові керівники аспірантів є активними дослідниками, коло наукових інтересів та практичний досвід відповідають освітнім компонентам. У ЗВО функціонує ефективна система заохочення НПП (нагородження, преміювання за публікаційну активність) за результатами рейтингового оцінювання. Кабінет викладача в системі АСУ дозволяє використовувати розклад, синхронізований з Google-календарем та чат-ботом у месенджері Telegram. Випусники ОП підтримують міцні зв'язки з гарантом та науковими керівниками, сприяють залученню проєктів з розвитку тер. громад, є ініціаторами створення Асоціації випусників ЗВО. ОП враховує забезпечення повноцінної підготовки аспірантів до дослідницької та викладацької діяльності, сприяє їх підготовці до роботи у міжнародному освітньо-науковому середовищі. Наукові керівники та аспіранти беруть участь у виконанні госпдоговорних тем кафедри, наук. проєктів, залучаються до експертної діяльності з розроблення стратегій регіонального та місцевого розвитку, щорічно організовують міжнар. наук.-практ. конференцію «Місце самоврядування в Україні та світі: теорія та практика», що сприяє розширенню міжнародних зв'язків.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Виявлені недоліки щодо організаційно-управлінських процедур та узгодженості в управлінні якістю освітнього процесу у ЗВО зумовлюють ЕГ надати рекомендації для їх усунення в оновленому проекті ОП та до початку на 2024/2025 н.р.: оновити зміст окремих частин (розділ II Загальна характеристика) у внутрішньому Стандарті підготовки докторів філософії за спеціальністю 281 ПУА, ініційованих стейкхолдерами; узгодити зміст ОП 2024 р. зі змістом оновленого внутрішнього Стандарту; узгодити розставлення ЗК, ФК, ПРН у матрицях ОП з Матрицею у внутрішньому Стандарті (табл 2); перенести ВК "Державна політика розвитку сільських громад" та "Стратегія повоєнного відновлення України" до ОК; оновити структурно-логічну схему ОП з відображенням усіх складових частин; розписати вивчення вибіркових дисциплін за семестрами у вибірковій частині навчального плану; доповнити перелік вибіркових компонентів (soft skills) за профілем спеціальності з набуття комунікативних навичок та ведення соціального діалогу в органах публічної влади; збільшити тривалість пед. практики до 3 тижнів, що сприятиме її поєднанню з виконанням науково-дослідної роботи; відновити роботу посилянь на розміщені силабуси вибіркових дисциплін на сайті; удосконалити технічні можливості АСУ щодо обрання здобувачами усіх вибіркових дисциплін в автомат. режимі без додаткового звернення за заявою; активізувати роботу керівників із здобувачами у спільних наукових проектах; визначити форму атестації «Публічний захист дисертації» у навчальному плані відп. до вимог внутрішнього Стандарту та ОП; опублікувати НПП у фахових виданнях України не менше 2-3 публікацій відп. до тематики досліджень здобувачів; оновити навчально-методичне забезпечення відп. до уточненої унікальності ОП; врахувати думку роботодавців щодо включення до ОП освітніх компонентів, пов'язаних з налагодженням ефективної комунікації та діалогу (у т.ч. іноз. мовою), стратегічним плануванням, проєктним менеджментом та залученням інвестицій в умовах повоєнного відновлення України; врахувати пропозиції здобувачів збільшити кількість зустрічей зі стейкхолдерами та фахівцями-практиками, залучити молодих фахівців та викладачів, надавати більше інформації про можливості участі у програмах академ. мобільності, урізноманітнити наукові заходи; вказати у результатах опитування стейкхолдерів дати їх проведення; створити на сайті кафедри ПУА окремий розділ про випусників ОП та можливості працевлаштування; врахувати ініціативу випусників ОП щодо створення Асоціації випусників ПДАУ; узгодити інформацію на сайті кафедри ПУА з розділом "Громадське обговорення проєктів освітніх програм" на сайті ЗВО, зазначити чіткі терміни обговорення та контактні дані відповідальної особи; оновити Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в ПДАУ та привести у відповідність дозволена норма керівництва аспірантами на 1 наукового керівника, здійснити перерозподіл понаднормованої кількості аспірантів серед інших наукових керівників.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета реалізації ОП полягає у підготовці фахівців вищого рівня кваліфікації, здатних формулювати і розв'язувати комплексні наукові й практичні проблеми публічного управління та адміністрування, організувати та здійснювати науково-дослідну, освітню, управлінську та адміністративну діяльність. Фокус ОП зосереджений на формуванні у фахівців компетентностей здійснення наукового пошуку (емпіричних і теоретичних досліджень); формулювання пропозицій прикладного характеру щодо удосконалення публічного управління; інформаційно-аналітичного забезпечення дослідницьких процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, навчально-педагогічної діяльності. Особливість ОП ЗВО вбачає лише у способі досягнення цілей ОП (налагодження тісної співпраці з суб'єктами публічного управління на регіональному рівні), не акцентуючи увагу на формуванні унікальності самої ОП, зокрема через вивчення окремих ОК, які її формують. В цілому, цілі та фокус ОП узгоджуються з місією, визначеною у Стратегії розвитку ПДАУ на 2021-2025 роки, відп. до якої ЗВО формує високоосвічену, національно свідому, добросесну особистість, здатну творчо мислити і діяти толерантно та відповідально; створює, зберігає, примножує та поширює знання у різних галузях, в т.ч. публічного управління та адміністрування, шляхом забезпечення високої якості підготовки фахівців відповідно до діючих міжнародних і вітчизняних стандартів вищої освіти, потреб стейкхолдерів та вимог до високого рівня конкурентоспроможності випусників на ринку праці, підвищення їхньої професійної мобільності. Задекларовані у Стратегії цінності ЗВО (студентоцентризм, гуманізм, корпоративне партнерство, академічна свобода, індивід. освітня траєкторія, академ. добросесність) враховані під час реалізації ОП. Освітня діяльність за ОП також узгоджується з положеннями Стратегії інтернаціоналізації ПДАУ до 2025 року. Під час фінальної зустрічі ЕГ рекомендувала адміністрації ЗВО та гаранту уточнити формулювання унікальності ОП та узгодити її з специфікою діяльністю ЗВО аграрного профілю, що обумовлено: тематикою наукових досліджень здобувачів (управління територіальними громадами, місцевими бюджетами, безпечністю харчових продуктів; державна підтримка підприємництва; механізми регулювання с.-г. дорадництва тощо); залученням аспірантів та НПП до експертної діяльності з розроблення Стратегії регіонального розвитку та стратегій тер. громад; співпрацею кафедри з органами місцевого самоврядування. Доповнення переліку ФК у ОП щодо формування у здобувачів здатності здійснювати управління у тер. громадах, планувати регіональних

розвиток, розробляти механізми підтримки с.-г. виробників та доповнення переліку ПРН щодо вмінь застосовувати такі інструменти розвитку та підтримки через вивчення дисциплін "Державна політика розвитку сільських громад" та "Стратегія повоєнного відновлення України", перенесених з ВК у ОК, значно покращить унікальність ОП та узгоджуватиметься з новою Стратегією розвитку ЗВО до 2030 року.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формування цілей та ПРН залучаються різні стейкхолдери (представники роботодавців, академ. спільноти, здобувачі, випускники ОП, рецензенти) через різні форми: обговорення, проведення бесід, зустрічей, науково-практичних заходів, консультацій, засідань, робочих груп, нарад, анкетування тощо. На сайті випускової кафедри оприлюднені таблиці узагальнених пропозицій та зауважень стейкхолдерів за результатами громадського обговорення. За результатами обговорення у період з 26.12.2022 по 26.01 2023 р. у проєкті ОП на 2023/2024 н.р. враховано пропозиції щодо: уточнення академічних прав випускників та форми документу після успішного проходження атестації; фокусування на методиці викладання у ЗВО; узгодження форм оцінювання результатів навчання; важливості використання програм академобільності на основі укладення договорів з іншими ЗВО, що здійснюють підготовку докторів філософії за аналогічною спеціальністю; розширення тематики дисертаційних досліджень, переліку ВК, тематики ОК «Управління проєктами в публічній сфері». За результатами обговорення у період з 30.10 по 30.11 2023 р. у проєкті ОП на 2024/2025 н.р. враховано пропозиції щодо: уточнення мети ОП, цілей навчання та актуалізації змісту методів, методик та технологій; доповнення компетентності щодо організації професійної, політично неупередженої служби в ОМС на основі взаємодії з громадянським суспільством в інтересах тер. громади, що забезпечуватиме ПРН 09; доповнення компетентності щодо організації професійної служби в ОМС. На думку ЕГ, врахування пропозицій зав. аспірантури та докторантури, що конкретизують форми індивідуальної освітньої траєкторії (опанування вибіркового навчальних дисциплін, проходження пед. практики, результатів навчання, здобутих під час неформальної та інформальної освіти), частково обмежують права здобувачів на розуміння та розкриття її повноцінного змісту під час навчання (напр., вибір теми, наук. керівника, форм та методів навчання, програм академ. мобільності, участі у НДР, стажування тощо). Не враховано пропозицію щодо викладання професійних дисциплін англ. мовою, натомість запропоновано розпочати цей процес з викладання англ. мовою вибіркової дисципліни. У відомостях СО зазначено, що випускники магістратури є потенційними вступниками на ОНП, тому було б доцільно також залучити здобувачів 2 курсу ОП "Зв'язки з громадськістю" спеціальності "ПУА" до обговорення ОП 2024-2025 н.р. під час зустрічі гаранта та члена робочої групи з аспірантами ОНП, а не обмежуватись лише результатами опитування про наміри вступу. Рецензії на проєкти ОП за різні роки надходять від НАДУ при Президентові України, Львівського ун-ту безпеки життєдіяльності, Полтавського ун-ту економіки та торгівлі, НТУ «Харківський політехнічний інститут», Університету митної справи та фінансів, Івано-Франківського НТУ нафти і газу, Києво-Могилянської школи врядування, КНУ ім. Т. Шевченка. В цілому, ЗВО реагує на врахування потреб стейкхолдерів, що підтверджено під час зустрічей.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП та ПРН постійно обговорюються зі стейкхолдерами під час проведення робочих зустрічей, нарад, наук.-практ. заходів (у т.ч. на щоріч. міжнар. наук.-практ. конференціях кафедри "Міське самоврядування в Україні та світі: теорія та практика") та враховуються під час оновлення переліку та зміст. наповнення ОК і ВК, робочих програм, силабусів, тематики наук. досліджень, НДР. Галузевий та регіональний контекст враховано через участь НПП та здобувачів у розробленні Стратегії регіону та стратегій розвитку тер. громад, співпрацю з ЗВО (Полтавська академія неперервної освіти, Полтавський нац. пед.унів-т, Полтавський унів-т економіки і торгівлі), роботодавцями на регіональному рівні (Департамент освіти і науки Полтавської ОДА, Агенція місцевого розвитку територіальних громад Полтавської області, Полтавський регіональний центр підвищення кваліфікації), тематику дисерт. досліджень (підтримка малого підприємництва на регіональному рівні, механізми управління комунальним майном територіальних громад, впровадження інноваційних технологій у діяльність органів влади на регіональному рівні, механізм регулювання с.-г. дорадництва, державна продов. політика в Україні, розвиток механізм державно-громадської взаємодії в управлінні безпечністю харчових продуктів"), ОК (управління проєктами в публічній сфері), ВК (стратегічне планування в діяльності органів влади, державна політика розвитку сільських громад, дорадництво в аграрній сфері). Якісними характеристиками ОП, які роблять її конкурентоздатною з аналогічними програмами є: студентоцентризм, широке поле для індивідуальної освітньої траєкторії, дієва комунікація між усіма учасниками освітнього процесу, започаткування програм внутрішньої та міжнародної академ. мобільності (здобувачка з року навчається в унів-ті Німеччини), стажування та викладання у європейських ЗВО (Лозинська Т.М., Дорофеев О.В.), подвійне керівництво здобувачами (з Щецинського університету, Польща), гостьові лекції від партнерів за програмою Жана Моне / Erasmus, мовний центр сприяє підвищенню рівня володіння іноз. мовою для реалізації права на акад. свободу, нижча вартість навчання. Укладено 40 договорів про співпрацю, 8 з яких безпосередньо пов'язані з реалізацією ОП з іншими університетами. Через різні інструменти співпраці розробниками враховано кращі практики формування та реалізації ОП інших ЗВО, де здійснюється підготовка здобувачів з публічного управління та адміністрування, зокрема з ДЗВО "Університет менеджменту освіти", НТУ "Дніпровська політехніка", Харківського НУ ім. В.Н. Каразіна, НТУУ "КПІ ім. Ігоря Сікорського", Запорізького НУ, КНУ ім. Тараса Шевченка, Херсонського НТУ та ін., що підтверджено на зустрічі зі стейкхолдерами та відкритій зустрічі провідними вченими у галузі науки "Державне управління". Це свідчить, що ОП інтегрована у освітнє та наукове середовище, є

конкурентоспроможною, а її цілі та ПРН визначені з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, регіонального та галузевого контексту.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт, затверджений наказом МОН, відсутній. У 2018 р. наказом ректора затверджено внутрішній Стандарт вищої освіти Полтавської державної аграрної академії третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня «доктор філософії» галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Він орієнтований на проєкт Стандарту, розроблений членами підкомісії науково-методичної комісії спеціальності 281 (074) Публічне управління та адміністрування, створеної наказом МОН (№ 375 від 06.04.2016). З 2018 р. після затвердження внутрішнього Стандарту у ЗВО він не переглядався, не зважаючи на внесення змін до проєктів ОП за різні роки на основі врахування пропозицій стейкхолдерів в окремих частинах, які дотичні до формулювання окремих елементів у внутрішньому Стандарті в описі предметної області (методика викладання у вищій школі; цілі навчання; теоретичний зміст предметної області; методи, методики та технології), зазначенні академічних та професійних прав випускників тощо. З урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальності, пропозицій стейкхолдерів, специфіки ЗВО та формулювання унікальності ОП ЕГ рекомендує внести зміни до діючого внутрішнього Стандарту вищої освіти підготовки докторів філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», а також запровадити практику його перегляду кожні 3-5 років (за умови відсутності Стандарту, затвердженого наказом МОН). У Стандарті передбачено інтегральна, 5 загальних, 8 спеціальних (фахових) компетентностей, які формують 9 ПРН. У ОП 2023 р. крім тих, які передбачені у Стандарті, додатково визначено ФК 09-12 та ПРН 10-13, які узгоджені між собою та забезпечуються ОК. ЕГ рекомендує гаранту та робочій групі чітко узгодити Матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам ОП та Матрицю забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП з відповідною Матрицею, наведеною у внутрішньому Стандарті (табл. 2). Напр., у внутрішньому Стандарті у табл. 2 "Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей" ЗК №1,2 та ФК №3 формують ПРН 1. У ОП 2023 р. досягнення ПРН 1 забезпечує ОК 5 "Класичні та сучасні теорії публічного управління", формуючи у здобувачів ЗК №1,2,5 та ФК №2,4,8, 9, 11, однак формування ФК №3 - пропущено. Те ж саме стосується ПРН 07, де відп. до внутрішнього Стандарту його досягнення забезпечують ЗК №3 та ФК № 2,5,8. У ОП 2023 р. досягнення ПРН 07 забезпечує ОК 7 "Методологія та організація досліджень у сфері ПУА", формуючи у здобувачів ЗК №1,2,3,5, ФК №1,3,5,8,9,12, однак ФК №2 - пропущено. Доцільно перевірити узгодженість її за іншими ОК. В цілому, зміст ОП задовільняє вимоги, визначені для 8 рівня Національної рамки кваліфікацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Позитивними практиками є: різні форми системної роботи зі стейкхолдерами з обговорення змісту ОП, за результатами якого на сайті кафедри публічного управління та адміністрування у визначені терміни оприлюднюються узагальнені пропозиції та зауваження до проєкту ОП з обґрунтуванням кожної позиції щодо її врахування або відхилення; залучення до рецензування ОП та співпраці провідних вчених, докторів наук державного управління з профільних кафедр інших ЗВО, де здійснюється підготовка докторів філософії за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування" (враховано досвід реалізації ОП інших ЗВО, зокрема з ДЗВО "Університет менеджменту освіти", НТУ "Дніпровська політехніка", Харківського НУ ім. В.Н. Каразіна, НТУУ "КПІ ім. Ігоря Сікорського", Запорізького НУ, КНУ ім. Тараса Шевченка, Херсонського НТУ); залучення НПП та здобувачів до експертної діяльності через участь у розробленні Стратегії регіонального розвитку та стратегій розвитку територіальних громад Полтавської області, а також розроблення нової Стратегії розвитку ЗВО до 2030 року з урахуванням тенденцій розвитку ОП, специфіки ЗВО аграрного профілю та регіонального контексту сприяли удосконаленню цілей, програмних результатів навчання ОП та практико-орієнтованому підходу при проєктуванні й періодичному перегляді ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Внутрішній Стандарт підготовки докторів філософії за спеціальністю не оновлювався у ЗВО з 2018 р. в окремих частинах (методика викладання у вищій школі; цілі навчання; теоретичний зміст предметної області; методи, методики та технології, академічні та професійні права випускників тощо), на що звернули увагу стейкхолдери під час періодичного перегляду ОП. У таблицях Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП та Матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП за окреми ОК спостерігається неузгодженість розставлення окремих ЗК, ФК, ПРН відповідно до табл 2, наведеної у внутрішньому Стандарті (с. 10). В "Особливостях освітньо-наукової програми" у ОП 2023 р. формулювання унікальності не конкретизує специфіку діяльності ЗВО аграрного профілю, експертну діяльність здобувачів та НПП, регіональний контекст, хоча вона чітко

прослідковується через тематику наукових досліджень аспірантів та їх наукових керівників, співпрацю з органами публічної влади та інститутами громадянського суспільства на регіональному рівні, міцні зв'язки з роботодавцями та представниками академ. спільноти з інших ЗВО, де здійснюється підготовка докторів філософії з публічного управління та адміністрування. ЕГ рекомендує гаранту та робочій групі до початку 2024/2025 н.р.: оновити зміст зазначених вище окремих частин внутрішнього Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня «доктор філософії» галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» відповідно до пропозицій стейкхолдерів; узгодити зміст ОП 2024 р. зі змістом оновленого внутрішнього Стандарту; в ОП 2024 р. узгодити розставлення у матрицях окремих ЗК, ФК, ПРН відповідно до табл. 2 у внутрішньому Стандарті; перенести апробовані ВК "Державна політика розвитку сільських громад" та "Стратегія повоєнного відновлення України" до ОК, що забезпечить формування у здобувачів вищої освіти додаткових ФК (здатності здійснювати управління у тер. громадах, планувати регіональних розвиток, розробляти механізми підтримки с.-г. виробників) та досягнення ПРН (вміння застосовувати такі інструменти розвитку та підтримки), що значно підсилить унікальність ОП та узгоджуватиметься з новою Стратегією розвитку ЗВО до 2030 року.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

В цілому, ОП відповідає за підкритеріями 1.1, 1.2, 1.3, 1.4. критерію 1. У ЗВО побудована системна робота щодо залучення стейкхолдерів до перегляду та оновлення ОП у різних формах (зустрічі, наради, анкетування, науково-практичні заходи, спільні засідання випускової кафедри, рецензування проєктів ОП), їх пропозиції враховуються або у разі необхідності відхиляються з обґрунтуванням кожної позиції. Існують позитивні практики залучення НПП та аспірантів до розроблення регіональної та місцевих стратегій розвитку територій, що узгоджується з науковими дослідженнями та свідчить про регіональний контекст реалізації ОП. Окремі теми дисертаційних досліджень аспірантів, наукові праці їх керівників та професійна діяльність враховують специфіку аграрної галузі, що відповідає профілю діяльності ЗВО. Роботодавці та представники академічної спільноти з інших ЗВО, де здійснюється підготовка докторів філософії за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування", беруть активну участь у реалізації й покращенні змісту ОП, що підтверджено під час зустрічей з ЕГ. Виявлені слабкі сторони та недоліки стосуються внутрішньоорганізаційних процедур у ЗВО та можуть бути усунені у короткі терміни відповідно до наданих рекомендацій до початку 2024/2025 н.р.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до переліку компонентів ОП 2023 р. та навчального плану, затвердженого 29.03.2022 року, обсяг освітньої складової ОП становить 60 кредитів ЄКТС, строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки, що відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту». ОК у загальному обсязі 44 кредити ЄКТС забезпечують: 1) здобуття глибинних знань зі спеціальності – 12 кредитів ЄКТС (Класичні та сучасні теорії публічного управління, Управління проєктами в публічній сфері, Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях); 2) оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – 5 кредитів ЄКТС (Філософія науки); 3) набуття універсальних навичок дослідника – 17 кредитів ЄКТС (Методологія та організація досліджень у сфері публічного управління та адміністрування, Інноваційна педагогічна діяльність Методика викладання у ЗВО); 4) здобуття мовних компетентностей – 7 кредитів ЄКТС (Англійська мова академічного спрямування), що відповідає п. 4.6 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в Потавському ДАУ (наказ ректора від 19.10.2021 р. № 314) https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/6161/polozhennya_pro_zdobuvachiv_vishchoi_oshivi_stupenyi_doktora_filosofii_ta_doktora_nauk_v_potavському_дау Обсяг ВК складає 16 кредитів ЄКТС (26,7%), що відповідає рекомендованим нормативам.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Навчальний план 2023 р. враховує повний перелік ОК, які визначені у ОП 2023 р. У навчальному плані передбачений такий розподіл компонентів: дисципліни загальної підготовки - 18 кредитів ЄКТС, дисципліни професійної підготовки - 23 кредити ЄКТС, практика - 3 кредити ЄКТС, вибіркові навчальні дисципліни - 16

кредитів ЄКТС. Кожна з обов'язкових компонент містить загальну кількість годин та їх розподіл на аудиторну та самостійну роботу із зазначенням форми підсумкового контролю за семестрами. Вибіркові дисципліни відображені у навчальному плані лише загальним блоком 16 кредитів, відсутній їх розподіл на окремі вибіркові компоненти за семестрами. Під час зустрічі з начальником навчальної частини ЕГ з'ясовано, що здобувачі вищої освіти вивчають по 2 вибіркові дисципліни, обсяг кожної з них становить 4 кредити ЄКТС, у 3 і 4 семестрах. На запит ЕГ ЗВО надано навчальні плани 2020, 2021, 2022 років, в яких формою атестації здобувачів є науково-дослідна робота та фаховий семінар, що не узгоджується з формою атестації, зазначеної у внутрішньому Стандарті та ОП. У внутрішньому Стандарті підготовки докторів філософії за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування" та у ОП 2023 р. визначено, що атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту дисертації. Структурно-логічна схема ОП містить лише обов'язкові компоненти. Вона не відображає ВК та форму атестації, що не дає можливості здобувачам вищої освіти зрозуміти послідовність вивчення дисциплін за семестрами та мати чітке уявлення про складові реалізації ОП. Крім того, на с. 12 Методичних рекомендацій з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти у Полтавському ДАУ зазначається, що структурно-логічна схема ОП - це схематичне відображення логічної послідовності вивчення компонентів ОП (тобто усіх компонентів), представлене у вигляді графа (зразок структурно-логічної схеми містить перелік ОК, ВК, практику, форму атестації). У структурно-логічній схемі необхідно розмістити обов'язкові та вибіркові навчальні дисципліни у логічній послідовності так, щоб вибіркові дисципліни підсилювали досягнення програмних результатів навчання за обов'язковими дисциплінами. В цілому, зміст ОП та включені до неї освітні компоненти дозволяють досягти заявлених цілей та результатів навчання. ЕГ рекомендує гаранту та робочій групі до початку 2024/2025 н.р.: оновити структурно-логічну схему ОП з відображенням усіх її складових частин з дотриманням вимог, зазначених у вищезгаданих Методичних рекомендаціях; у навчальному плані узгодити форму атестації здобувачів вищої освіти з формою атестації, визначеної у внутрішньому Стандарті та ОП; у вибірковій частині навчального плану розписати вивчення вибіркових дисциплін за семестрами (ВК 1, ВК 2, ВК 3, ВК 4) аналогічно розподілу за обов'язковими компонентами.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Детальний аналіз змісту ОК та тематики дисертаційних досліджень здобувачів вищої освіти свідчить, що обов'язкові освітні компоненти за своєю структурою та змістом співвідносяться з метою ОП та відповідають предметній області спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», об'єктом якої є організація проведення досліджень у сфері управління на загальнодержавному, регіональному, галузевому, місцевому рівнях та адміністративної діяльності в органах державної влади і органах місцевого самоврядування, установах, організаціях публічної сфери; методика викладання у закладах вищої освіти. Для удосконалення унікальності ОП з урахуванням галузевого спрямування ЗВО аграрного профілю та регіонального контексту ЕГ рекомендує вибіркові дисципліни "Державна політика розвитку сільських громад" та "Стратегія повоєнного відновлення України" перенести до ОК, зміст яких переважно відповідає науковим дослідженням аспірантів та лежить у межах предметної області спеціальності. Перенесення дисциплін можливе за рахунок скорочення обсягу кредитів ОК "Методологія та організація досліджень у сфері публічного управління та адміністрування" та об'єднання співзвучних ОК "Інноваційна педагогічна діяльність" та "Методика викладання у ЗВО" в одну ОК. Останні 2 ОК дублюють формування у здобувачів вищої освіти ЗК 01 Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору, ЗК 05 Здатність налагоджувати наукову взаємодію, співробітництво, ФК 12 Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології, в тому числі адміністративно-управлінські, інформаційно-комунікаційні технології, в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності та ПРН 02. Знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності. Під час Фінальної зустрічі ЕГ надала гаранту та адміністрації ЗВО пропозиції з удосконалення обов'язкових освітніх компонентів через поступову інтеграцію визначених ВК до ОК, що зумовлено поглибленням освітньої складової та науково-дослідною роботою здобувачів вищої освіти, орієнтованих не лише на науково-педагогічну роботу у ЗВО, а й експертну діяльність у сфері публічного управління та адміністрування. Крім того, за результатами зустрічі зі стейкхолдерами ЕГ рекомендує врахувати думку роботодавців щодо вдосконалення ОП через включення освітніх компонент, пов'язаних з налагодженням ефективної комунікації та діалогу, стратегічним плануванням, проєктним менеджментом та залученням інвестицій в умовах повоєнного відновлення України.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Для формування інд. освітньої траєкторії здобувачі користуються правом вільного обрання тематики дисерт. досліджень, наук. керівника, вибіркових дисциплін, різних форм і методів навчання, місць проходження пед. практики; беруть участь у формуванні інд. навчального плану, програмах внутрішньої та міжнар. академ. мобільності, наук.-практ. заходах, НДР за тематикою дисертаційних досліджень, конкурсах на отримання грантової підтримки. Це підтверджено на зустрічах ЕГ з самоврядуванням, здобувачами та випускниками ОП. На запит ЕГ надано копії інд. планів виконання ОНП за спеціальністю "ПУА" різних років навчання, в яких відображений факт вивчення 2 вибіркових дисциплін у 3 семестрі та 2 вибіркових дисциплін у 4 семестрі обсягом по 4 кредити ЄКТС кожна. Процедура обрання вибіркових дисциплін регламентована Положенням про забезпечення права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти у ЗВО. Відп. до 2.1.3 Положення ЗВО пропонує здобувачам різні

шляхи реалізації права на вибір навчальних дисциплін: 1) вибір з вибіркової частини ОП, на якій вони навчаються; 2) вибір з іншої ОП; 3) вибір з переліку міжфакультетських вибірових дисциплін. Обрання дисциплін здобувачами здійснюється через Автоматизовану Систему Управління (АСУ), можливості якої були продемонстровані на Резервній зустрічі начальником навчальної частини. Із запропонованого переліку здобувач може обрати у 3 та 4 семестрах по 2 дисципліни по 4 кредити ЄКТС кожна (2 із переліку за ОП та дві із міжфакультетських вибірових дисциплін). Здобувачі мають право вибирати дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти (ОС Магістр) в межах переліку вибірових навчальних дисциплін ОП, на якій вони навчаються, або з інших ОП того ж освітнього рівня, і пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження за погодженням із своїм наук. керівником, директором інституту, зав. аспірантури і докторантури. Можливості АСУ дозволяють обрання лише дисциплін із запропонованого переліку ОП за спеціальністю та із переліку міжфакультетських вибірових дисциплін. У випадку, коли здобувач має бажання обрати усі 4 дисципліни із переліку ОП за спеціальністю або з переліку для інших рівнів вищої освіти, йому необхідно написати заяву та окремо погоджувати свій вибір за згаданою вище процедурою. ЕГ рекомендує навчальному відділу удосконалити АСУ в напрямі надання можливості обирати здобувачам вибірові дисципліни в автоматизованому режимі без додаткового звернення за заявою. Вибіркові дисципліни зі спеціальності "ПУА" представлені широким переліком: стратегічне планування в діяльності органів влади, електронне урядування, державна економічна політика, методика та організація підготовки і написання дисертації зі спеціальності ПУА, публічні фінанси, децентралізація управління у публічній сфері, державна політика розвитку сільських громад, основи гендерної політики, дорадництво в аграрній сфері, стратегія повоєнного відновлення України, система державної служби в Україні.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

У ОП та навчальному плані 2023 р. для аспірантів передбачено проходження педагогічної практики обсягом 3 ЄКТС (90 год.) протягом двох тижнів. Оскільки практика проходить під керівництвом наукового керівника, вона максимально повинна враховувати набуття компетентностей, що формують ПРН02. Знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності та ПРН04. Уміти застосовувати сучасні інформаційні технології та інструменти в науковій, освітній (педагогічній) і професійній діяльності. Враховуючи, що відп. до п. 8.7.1 Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ середньотижнева тривалість робочого часу НПП становить 36 годин, ЕГ рекомендує у навчальному плані передбачити збільшення тривалості педагогічної практики з 2 до 3 тижнів (по 1 кредиту ЄКТС на тиждень), надавши можливість здобувачам вищої освіти синхронізувати проходження педагогічної практики з середньотижневою тривалістю робочого часу наукового керівника, а також одержанням додаткової можливості протягом цього періоду займатися науково-дослідною роботою (проведення досліджень, участь у науково-практичних заходах, написання статей тощо). Раціональний розподіл загального тижневого навантаження здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ЗВО в обсязі 1,5 кредити ЄКТС (45 год.) на 1 кредит ЄКТС (30 год.) на проходження педагогічної практики та 0,5 кредити ЄКТС (15 год.) на науково-дослідну роботу сприятиме повноцінній реалізації індивідуальної освітньої траєкторії відповідно до інд. плану роботи. На запит ЕГ ЗВО надано сканкопії індивідуальних планів проходження педагогічної практики та звітів з педагогічної практики здобувачів вищої освіти, що підтверджує формування у них відповідних компетентностей та досягнення запланованих ПРН. Базою практичної підготовки є кафедра публічного управління та адміністрування.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В ОП та навчальному плані 2023 р. передбачено вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін, які формують соціальні навички. До ОК включено дисципліни: "Англійська мова академічного спрямування", "Методологія наукових досліджень", "Інноваційна педагогічна діяльність", "Філософія науки", "Методика викладання у закладах вищої освіти". До ВК за профілем спеціальності включено "Основи гендерної політики". Серед міжфакультетських дисциплін для вивчення у 3 і 4 семестрах можливий вибір таких дисциплін: "Академічна доброчесність та академічне письмо", "Культура ефективної комунікації", "Культура наукової мови", "Інклюзивна освіта: досвід, реалії, перспективи", "Теоретико-методологічні та науково-практичні засади суспільних явищ і процесів у сфері демографії, праці та соціального розвитку", які пропонуються різними кафедрами ЗВО. ЕГ звернула увагу, що на момент проведення акредитаційної експертизи та написання звіту посилення на більшість силабусів у переліку міжфакультетських вибірових навчальних дисциплін не відкриваються, що перешкоджає здобувачам вищої освіти завчасно знайомитися з їх змістом. Також не працює посилення на відкриття блоку вибірових навчальних дисциплін освітньо-професійних програм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти <https://www.pdau.edu.ua/content/vybirkoviy-navchalni-dyscypliny-dlya-vyboru-v-2023-2024-navchalnomu-rosi-o> Під час Резервної зустрічі представник навчальної частини пояснив, що у ЗВО відбувається процес оновлення вибірових дисциплін та їх розміщення відбудеться на початку лютого через перебування більшості НПП у відпустці. ЕГ вважає, що силабуси вибірових дисциплін повинні розміщуватися на сайті ЗВО постійно, що надасть можливість здобувачам у вільному доступі завчасно ознайомитися зі змістом вибірових дисциплін, у т.ч. тих, які формують соціальні навички, а не лише протягом встановленого терміну на їх вибір. ЕГ рекомендує розширити перелік вибірових компонентів за профілем спеціальності з набуття комунікативних навичок та ведення соціального діалогу в органах публічної влади, що обумовлено пропозиціями здобувачів, випусників та роботодавців. Формуванню соціальних навичок у здобувачів вищої освіти сприяє проведення різних науково-практичних заходів: вебінар для здобувачів вищої освіти третього (наукового) рівня освіти на тему «Упровадження і оцінка

сформованості soft skills у здобувачів вищої освіти» - 17.11.2023; урбаністично-культурний фестиваль «Майстерня міста» за організації Полтавської міської ради і комунальної організації «Інститут розвитку міста» за підтримки проєкту «Integrated Urban Development in Ukraine» німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) - 25.05.2021 тощо.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аудиторне навантаження для кожної з обов'язкових дисциплін у навчальних планах різних років становить не менше, ніж 1/4 від загального обсягу годин для її вивчення. Відповідно, обсяг самостійної роботи за кожною з навчальних дисциплін становить не більше, ніж 3/4 загального обсягу годин для її вивчення. У навчальному плані 2023 р. передбачено вивчення 3 обов'язкових дисциплін у двох семестрах - Англійська мова академічного спрямування (7 кредитів ЄКТС) - у 1 та 2 семестрах, Методика викладання у ЗВО (6 кредитів ЄКТС) - у 2 і 3 семестрах, Методологія та організація досліджень у сфері публічного управління та адміністрування (8 кредитів ЄКТС) - у 3 і 4 семестрах. Через відсутність у навчальному плані переліку вибіркового дисциплін з розподілом за семестрами, не можливо встановити обсяг аудиторного навантаження та самостійної роботи. У силабусах вибіркового дисциплін наведена інформація лише про загальний обсяг дисципліни (графа - трудомісткість), що становить 4 кредити ЄКТС, проте в них також відсутні дані про кількість аудиторних годин (лекцій, практичних занять) та самостійної роботи під час вивчення курсу. Результати опитування 10 здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування третього освітнього рівня «Якість освітньої діяльності в ПДАУ» свідчать, що 7 (70%) аспірантів оцінюють співвідношення різних видів навчального навантаження під час вивчення дисциплін (аудиторна та самостійна робота) на "дуже добре", 3 з них (30%) - на "мабуть, добре" <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/8171/anketayakistosvity.pdf> 10 здобувачів вищої освіти (100%) вважають, що навчальне навантаження протягом семестру є збалансованим та таким, яке можна виконати у встановлені терміни. Під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти та випусниками ЕГ не виявила порушень ЗВО у надмірному обсягу навантаження при реалізації ОП, що заважають досягненню цілей та ПРН. ЕГ рекомендує внести до силабуса навчальної дисципліни інформацію про обсяг аудиторної та самостійної роботи.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти на ОП не передбачена

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Позитивною практикою є реалізація права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін завдяки трьохсторонній спрямованості на: 1) широкий вибір дисциплін з ОП за профілем спеціальності; 2) вибір дисциплін з іншої ОП; 3) вибір дисциплін з переліку міжфакультетських вибіркового дисциплін. Вибір дисциплін у ЗВО координується за допомогою Автоматизованої Системи Управління (АСУ), що дозволяє упорядкувати процес організації вибору відповідно до трьохсторонньої спрямованості, провести моніторинг їх періодичного перегляду та оновлення, інтегрувати з особистими кабінетами викладача та здобувача.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Структурно-логічна схема ОП містить лише обов'язкові компоненти, не відображає ВК та форму атестації. Співзвучні ОК "Інноваційна педагогічна діяльність" та "Методика викладання у ЗВО" дублюють ЗК 01, ЗК 05, ФК 12 та ПРН 02. Тривалість педагогічної практики 2 тижні збільшує навантаження на здобувача та обмежує його право займатися науково-дослідною роботою відп. до інд. освітньої траєкторії та інд. плану роботи. Відсутній контроль за роботою посилян на силабуси вибіркового дисциплін. Серед ВК за профілем спеціальності, які формують соціальні навички (soft skills), включено лише 1 дисципліну "Основи гендерної політики". ЕГ рекомендує гаранту та робочій групі до початку 2024/2025 н.р.: оновити структурно-логічну схему ОП з відображенням усіх її

складових частин з дотриманням вимог, зазначених у вищезгаданих Метод. рекомендаціях; у навчальному плані узгодити форму атестації здобувачів вищої освіти з формою атестації, визначеній у внутрішньому Стандарті та ОП; у вибірковій частині навчального плану розписати вивчення вибіркових дисциплін за семестрами (ВК 1, ВК 2, ВК 3, ВК 4) аналогічно розподілу за обов'язковими компонентами; доповнити перелік ОК вибірковими дисциплінами "Державна політика розвитку сільських громад" та "Стратегія повоєнного відновлення України" за рахунок об'єднання співзвучних ОК "Інноваційна педагогічна діяльність" і ОК "Методика викладання у ЗВО" та скорочення обсягу кредитів за ОК "Методологія та організація досліджень в сфері публічного управління та адміністрування"; врахувати думку роботодавців щодо вдосконалення ОП через включення до ОП освітніх компонент, пов'язаних з налагодженням ефективної комунікації та діалогу, стратегічним плануванням, проектним менеджментом та залученням інвестицій в умовах повоєнного відновлення України; доповнити перелік вибіркових компонентів (soft skills) за профілем спеціальності з набуття комунікативних навичок та ведення соціального діалогу в органах публічної влади; збільшити тривалість педагогічної практики обсягом з кредити ЄКТС з 2 до 3 тижнів (по 1 кредиту ЄКТС на тиждень); внести до силабуса навчальної дисципліни інформацію про обсяг аудиторної та самостійної роботи. ЕГ рекомендує навчальному відділу до початку 2024/2025 н.р. - зобов'язати відповідальних осіб контролювати роботу посилань на силабуси вибіркових дисциплін; удосконалити технічні можливості АСУ щодо обирання здобувачами усіх вибіркових дисциплін в автоматизованому режимі без додаткового звернення за заявою.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

В цілому, з урахуванням сильних сторін та позитивних практик ОП відповідає підкритеріям 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8 Критерію 2. Зокрема, загальний обсяг ОП та окремих освітніх компонентів (ОК, ВК, практика) відповідає встановленим вимогам; зміст ОП та включені до неї освітні компоненти дозволяють досягти цілей та ПРН; індивідуальна освітня траєкторія здобувачів вищої освіти реалізується через право вільного обрання тематики дисерт. досліджень, наук. керівника, вибіркових дисциплін, різних форм і методів навчання, участь у формуванні інд. навчального плану, програмах внутрішньої та міжнар. академ. мобільності, наук.-практ. заходах, НДР за тематикою дисерт. досліджень, конкурсах на отримання грантової підтримки; роботодавці долучаються до оновлення освітніх компонентів, зумовлених сучасними викликами. Зауваження не є суттєвими та можуть бути виправлені до початку 2024/2025 н.р. або раніше відповідно до наданих рекомендацій.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до аспірантури Полтавського державного аграрного університету оприлюднені на офіційному сайті ЗВО <http://surl.li/olegq>. Правила прийому розроблені відповідно до Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р № 261 та Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 15 березня 2023 року № 276. Також у відкритому доступі на сайті університету розміщена повна інформація про особливості вступу на всі освітні ступені, вказані контакти приймальної комісії (<https://www.pdau.edu.ua/content/pryumatna-komisiya>). Оцінка Правил прийому дозволяє зробити висновок, що Правила прийому на навчання є чіткими, зрозумілими та недискримінаційними.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому до аспірантури для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії Полтавського державного аграрного університету вступ до аспірантури здійснюється на основі здобутого раніше ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) та успішно складених відповідних вступних випробувань. Вступник має можливість складати вступні випробування виключно за результатами попередньої бесіди з потенційним науковим керівником. Вступні іспити складаються з іспиту зі спеціальності, письмово за білетами, які складають на основі Програми вступного іспиту для здобуття ступеня доктора філософії за ОНП "Публічне управління та адміністрування" <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11246/2programaru.pdf> та іспиту з іноземної мови. Програма вступного фахового іспиту включає в себе комплекс дисциплін: «Публічне управління», «Стратегічне планування в діяльності органів влади», «Запобігання корупції в публічному управлінні», «Електронне врядування». Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не

нижче рівня B2); німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2); французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11244/dodatok1opravylapryyomudoaspirantury2023riko50423.pdf>; П-11. За даною ОП не було прикладів здачі вступного іспиту з іноземної мови шляхом зарахування відповідного сертифікату, але здобувачі 1-го року навчання підтвердили, що були поінформовані про таку можливість. Програма вступного іспиту для здобуття ступеня доктора філософії містить перелік тем для підготовки вступників, критерії оцінювання вступного іспиту та список рекомендованої літератури. Письмовий вступний іспит дозволяє об'єктивно визначити рівень підготовки потенційного аспіранта.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регламентована: Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ <http://surl.li/beesa>; Положенням про відрядження, переривання, навчання, поновлення та переведення здобувачів вищої освіти в ПДАУ <http://surl.li/bidfe>; Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в ПДАУ <http://surl.li/bidfa>. Перезарахування отриманих результатів навчання здійснюється на підставі академічної довідки або документу про вищу освіту чи інших документів, наданих здобувачеві в іншому ЗВО. Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapromobilnist.pdf> містить окремий розділ (4, ст.19), присвячений процедурі визнання та перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності у закладі вищої освіти (науковій установі) - партнері. Визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти Університету здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, прийнятої у країні закладу вищої освіти (науковій установі) – партнера, якщо в ній не передбачено застосування Європейської кредитно-трансферної системи. Порівняння змісту освітніх компонентів та обсягу навчального навантаження, виконаного відповідно до договору академічної мобільності, здійснюється шляхом зіставлення результатів навчання, яких досягнуто в закладі-партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою (освітньо-професійною, освітньо-науковою) програмою Університету. Один зі здобувачів 2-го року навчання під час зустрічі з ЕГ повідомив, що він приймав участь в науковій конференції поза Університетом, що дало йому можливість перезарахувати частину результатів в межах однієї з обов'язкових компонентів. В ході спілкування з рештою здобувачів ОНП визначено, що вони ознайомлені із положеннями, які регламентують порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та під час академічної мобільності. Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО під час академічної мобільності, підтверджується інформацією з витягу з протоколу засідання кафедри публічного управління та адміністрування від 12.05.2023 р. № 19 <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/8911/vytyagzprotkafvid12052023.pdf>, відповідно до якого 2 здобувачі вищої освіти пройшли навчання за програмою академічної мобільності у Полтавському університеті економіки і торгівлі за період з 06.03.2023 р. по 05.05.2023 р. На основі академічних довідок їм було перезараховано навчальні дисципліни на засіданні експертної комісії зі спеціальності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf> регламентує порядок визнання та процедури перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній /інформальній освіті здобувачами всіх рівнів вищої освіти Університету. Згідно Положення неформальна освіта зазвичай здобувається за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній/інформальній освіті описаний в розділі 2 даного Положення. Право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті, поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти Університету. Процедура визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній/ інформальній освіті за освітнім компонентом описана в розділі 3 даного Положення і передбачає написання заяви до відділі аспірантури та докторантури Університету з додаванням документів, які підтверджують результати навчання та декларації. Комісія з визнання та перезарахування результатів навчання приймає рішення про визнання або відмову у визнанні результатів навчання. Відповідно до документів, що регламентують процедури реалізації академічної мобільності в ПДАУ <http://surl.li/befda>, Угоди про співпрацю щодо реалізації програм академічної мобільності між ПДАА та ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» <http://surl.li/bgzpe> від 27.08.2020 р., Тристороннього договору <http://surl.li/bgzpk> і Наказу про направлення здобувачів вищої освіти для участі в програмі академічної мобільності № 430- ст від 27.05.2021 р. <http://surl.li/bgzpr> аспірант О. Глазов отримав наукові консультації університетом-партнером

<http://surl.li/betar> . У межах реалізації права на академічну мобільність аспірантом О. Глазовим <http://surl.li/bgzqa> сформовано Звіт та отримано Довідку з закладу-партнера. В рамках реалізації програми академ. мобільності Яковлева О. направлена до Університету прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф з 01.10.2023 р. по 14.03.2024 р.). Результати наукового консультування включені до змісту дисертації. Здобувачі Дмитро Томенко і Вікторія Сліченко у 2023 р. також реалізували своє право на академічну мобільність <http://surl.li/olezg> . На підставі отриманих сертифікатів перераховано дві ОК. Детальна інформація про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті, з конкретизацією здобутків здобувачів вищої освіти розміщена у відкритому доступі на сайті кафедри публічного управління та адміністрування <https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-ta-informalna-osvita-0>

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У Правилах прийому на навчання передбачена можливість прирівняти один із сертифікатів (TOEFL, IELTS, Cambridge English Language Assessment, TestDaF, DELF, DALF) за рівнем, не нижче B2, до результатів вступного іспиту з іноземної мови за найвищим балом. Існують позитивні практики перерахування результатів навчання здобувачів вищої освіти за результатами їх участі у програмах академічної мобільності (Полтавський університет економіки і торгівлі, 2021 р., 2023 р.; Університет прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф, Німеччина, 2023 р.) та неформальної / інформальної освіти (частини освітніх компонентів «Методологія та організація досліджень в сфері публічного управління та адміністрування» 2021-2022 н.р.; «Методика викладання у закладах вищої освіти», «Класичні та сучасні теорії публічного управління» 2022-2023 н.р.; «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях» 2023-2024 н.р.).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ рекомендує у двосторонніх договорах про співпрацю з іншими ЗВО та міжнародних угодах і меморандумах, які стосуються реалізації ОП, більш детально конкретизувати інформацію про процедури визнання та перерахування результатів навчання, здобутих шляхом участі здобувачів вищої освіти у програмах академічної мобільності та під час формальної / інформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання до аспірантури у ЗВО відповідають нормативним документам для вступу на ОП для здобуття ступеня доктора філософії, оприлюднені у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО, є зрозумілими для вступників та не містять дискримінаційних положень. Вони узгоджуються з нормативно-правовою базою, містять чіткі норми та вимоги до вступників, є зрозумілими для сприйняття. Профорієнтаційна робота кафедри ПУА та НПП сприяла залученню більшої кількості вступників у 2022 та 2023 роках. Під час реалізації ОП є позитивні практики здійснення процедури визнання та перерахування результатів навчання, здобутих шляхом участі аспірантів у програмах академічної мобільності та під час формальної / інформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Проаналізовано: матриця відповідності методів навчання і викладання програмним результатам навчання (самооцінка, додаток, таблиця 3), силабуси навчальних дисциплін <https://is.gd/QLEvia> , внутрішні нормативні документи: Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ та Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання у ПДАУ <https://is.gd/VLPUCI>; <http://surl.li/etfme> , Положення про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в ПДАУ <http://surl.li/beajh> , Положення про академ. мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ <http://surl.li/kdzt1> та ін.. Внаслідок опитувань здобувачів та НПП даної ОП було підтверджено, що здобувачі ознайомлені з результатами навчання, контрольними заходами та термінами виконання робіт по кожній дисципліні на початку семестру. Існує

чітка відповідність між результатами навчання, методами навчання та контрольними заходами кожної дисципліни. У ОП визначені методи активізації навчально-пізнавальної діяльності, які передбачають застосування таких навчальних технологій, як: тренінги, робота в групах, ситуативне моделювання, презентації, навчальні дискусії, диспути, які сприяють досягненню цілей та ПРН. Встановлено: для досягнення ПРН використовуються традиційна система методів навчання та інноваційні інтерактивні методи навчання та форми оцінювання рівня досягнення результатів навчання аспірантами, які спрямовані на глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики, розвиток здатність вирішувати комплексні проблеми у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності тощо. Дисципліни ОП розміщені на базі платформи Moodle. Експертній групі було продемонстровано наповнення системи сайту. Дотримання принципів академічної свободи забезпечується шляхом вільного вибору вибіркових дисциплін, що підтверджено під час зустрічі з аспірантами. Під час спілкування на відеоконференціях та вивчення документів, наданих у відповідь на запит ЕГ, було підтверджено, що в університеті за даною ОП двічі на рік проводяться опитування здобувачів (анкетування), під час яких вони оцінюють організацію та якість навчання, відповідно, результати опитування оприлюднюються на сайті <http://surl.li/kevqt>. Форми та методи навчання і викладання на ОП «Публічне управління та адміністрування» сприяють досягнення заявлених цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого навчання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Загальні норми порядку та критерії оцінювання викладені в Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ <http://surl.li/beeca>; Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ <http://surl.li/kpley>, з якими аспіранти можуть ознайомитись на сайті Університету. На сайті також висвітлена вся необхідна інформація щодо навчання, а саме: графік організації освітнього процесу, розклади занять (іспитів, заліків), силабуси. Формами інформування аспірантів щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів є: усне повідомлення-роз'яснення викладачем на першому занятті; представлення в електронному вигляді в робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін на базі платформи Moodle; консультування з науковим керівником в режимі он-лайн (Viber, Skype та ін.), чи за попереднім узгодженням часу консультації – на кафедрі. Це підтверджено з джерел інформації, отриманої в ході спілкування під час зустрічі ЕГ з аспірантами та НПП, а також за результатами аналізу інформації на сайті Університету. Критерії оцінювання знань аспірантів є чіткими, зрозумілими та дозволяють з'ясувати, наскільки здобувач вищої освіти зміг досягти запланованих результатів навчання, та знаходяться у відкритому доступі. Застосовуються різні методи та форми оцінювання. Всі аспіранти проінформовані про вимоги щодо оцінювання освітнього компонента. Графік підсумкового оцінювання освітніх компонентів знаходиться у відкритому доступі та своєчасно доводяться до всіх зацікавлених сторін. Система оцінювання знань за компонентами ОП передбачає здійснення поточного та підсумкового контролю. Відпрацьована система зворотного зв'язку зі аспірантами щодо оцінювання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Аналіз наукових публікацій НПП та аспірантів; технічної бази кафедри та університету; спілкування з аспірантами та НПП, які забезпечують викладання за даною ОНП, стейкхолдерами, дозволяє зробити наступні висновки: освітня складова ОП становить 30%, наукова – 70%. Наукова діяльність аспірантів під час освітнього процесу здійснюється в межах вивчення окремих фахових дисциплін (контент-аналіз нормативних актів, компаративний аналіз процесів публічного управління в різні періоди, огляд літературних джерел за темами досліджень) та самостійно за індивідуальними темами дослідження і консультуванням наукового керівника. На ОП передбачено поєднання навчання і досліджень шляхом досягнення таких програмних результатів, які дозволяють сформулювати знання про методологію дослідницької роботи, сприяти їх творчому розвитку та набуттю готовності до наукового пізнання дійсності, створенню нових знань і практики щодо публічного управління та адміністрування; сформувати компетентності щодо застосування сучасних програмно-технічних засобів, необхідних науковцям для пошуку, систематизації та оброблення наукової інформації, що відповідає практиці європейського наукового середовища. Здобувачі підтвердили, що на практичних заняттях з деяких дисциплін знання та вміння формуються у наукові дискусії, під час обговорення власних тем дисертаційних досліджень. Під час зустрічей здобувачі повідомили, що обирали напрями досліджень відповідно до власних наукових інтересів та формували теми після обговорення на кафедрі. Хоча простежується невелика розбіжність сформованих тем деяких здобувачів із науковими темами керівників, що потребує посилення уваги керівників до написання спільних із здобувачами наукових праць, що відповідають тематиці досліджень. Освітній процес та наукова складова поєднані органічно, починаючи з вивчення окремих фахових дисциплін (контент-аналіз нормативних актів, компаративний аналіз процесів публічного управління в різні періоди, огляд літературних джерел за темами досліджень). Результати наукових досліджень аспіранти заповнюють у індивідуальному плані наукової роботи аспіранта, а також беруть участь у конференціях та інших комунікаційних заходах різного рівня. Результати спільних наукових досліджень викладачів і здобувачів відображені у спільних фахових виданнях, у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій кафедри. Аспіранти можуть брати участь у заходах з освітньої та наукової діяльності, що проводяться на базі ПДАУ, інших ЗВО в межах України і за кордоном. Аспіранти залучаються до наукових досліджень кафедри в межах виконання господарсько-договірної тематики <http://surl.li/fewzd>. Процес їх залучення відбувається на засадах академічної свободи. В ході зустрічей з фокус групами (аспірантами, випускниками) була підтверджена участь здобувачів у виконанні науково-дослідної роботи кафедри.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Вперше ОП було затверджено в 2016 р., і у 2019 р суттєво оновлена. Подальше оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик передбачено в Стратегії розвитку ПДАУ на 2021-2025 роки; <http://surl.li/dbyeH>. Під час зустрічей з ЕГ, гарант ОП та науково педагогічні працівники зазначили, що зміст програм ОК переглядається щороку. Оновлення змісту ОП забезпечується участю викладачів у конференціях різних рівнів, постійним моніторингом та вивченням законодавчих та нормативних актів в сфері державного управління, з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, здобувачів. Результати стажування та підвищення кваліфікації також враховуються при оновленні робочих програм навчальних дисциплін, а також структури ОП. Викладачі, що забезпечують викладання дисциплін на ОП «Публічне управління та адміністрування» систематично переглядають контент навчальних дисциплін, вносять зміни відповідно до наукових досягнень та сучасних практик в сфері державного управління, а також результатів виконання господарсько-договірної тематики. На засіданнях кафедри обговорюються та затверджуються необхідні зміни, що зумовлюються досягненнями науки та практики, досвідом викладачів за проектами. Оновлений проект ОП розміщують на офіційному сайті ПДАУ для обговорення усіма зацікавленими сторонами <http://surl.li/gjlia>, яке триває протягом 1 місяця. При наявності пропозицій після обговорення вносяться зміни до відповідних проектів ОП. Остаточний варіант ОП розглядається на засіданні кафедри, схвалюється радою з якості вищої освіти спеціальності, вченою радою ННІ ЕУПТ та затверджується вченою радою ПДАУ, вводиться в дію наказом ректора. В ході спілкування з НПП ЕГ підтверджену інформацію про дієвість цього процесу.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В ОП враховано положення Стратегії інтернаціоналізації ПДАУ на період до 2025 року інтернаціоналізацію освіти в Університеті, схваленої у 2021 р. <https://cutt.ly/2PvdVHe>. Інтернаціоналізація діяльності ПДАУ забезпечується завдяки: співробітництву із зарубіжними ЗВО, установами, організаціями в галузі науки, реалізації міжнародних проектів та навчання з.в.о. <http://surl.li/bdcfo>; можливості безкоштовного доступу до ресурсів Thomson Reuters; WoS (з 2016 р.); Scopus (з 2018 р.); Bentham Science та ScienceDirect (з 2021 р.) завдяки офіційному членству ПДАА у e-VERUM. НПП, що забезпечують реалізацію ОП, мають профілі науковців у ResearchGate (відкрита база ORCID), ResearcherID (безкоштовна надбудова від Thomson Reuters), Scopus та/або WoS: ідентифікатори <http://surl.li/bgrjw>; <http://surl.li/bfcqh>. Аспіранти мають змогу брати участь у проектах ЕРАЗМУС+ <http://surl.li/omoyt> на засадах академічної свободи. Відділ міжнародних зв'язків також сприяє передачі досвіду щодо європейського освітнього простору <http://surl.li/bdcfn>, інформуючи НПП і здобувачів щодо міжнародних зв'язків з іноземними партнерами (університетами), міжнародними організаціями, асоціаціями, що було підтверджено на зустрічах з НПП і здобувачами. Функціонує Центр міжнародної освіти <http://surl.li/bdcft> і Центр європейської освіти та іноземних мов <http://surl.li/bdcfr>. Університетом заключено більш 40 договорів про співпрацю, з них 8 відноситься до реалізації ОП «Публічне управління та адміністрування», в яких передбачено стажування НПП і здобувачів (підтверджено на зустрічі із адміністративним персоналом). Активною є співпраця кафедри з органами місцевого самоврядування, активістами громадських організацій, менеджерами підприємств, установ та організацій різної форми власності України та зарубіжних країн, що було підтверджено на зустрічах з гарантом ОП, адміністрацією ЗВО, стейкхолдерами та випускниками. Кафедрою з 2021 р. щорічно проводиться Міжнародна науково-практична конференція «Міське самоврядування в Україні та світі: теорія і практика» <http://surl.li/ompge>.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивною є практика систематичного оновлення контенту освітніх компонентів з урахуванням власних наукових досліджень НПП та розвитку галузі задля забезпечення ефективності навчання, що підтверджено в ході спілкування у фокус-групах та за допомогою проведеного змістового аналізу документів у ЗВО. Сильною стороною ЕГ вважає, що ЗВО ще до початку карантинних обмежень активізував роботу і активно використовує платформу дистанційного навчання Moodle, що дало можливість на сьогодні усім сторонам освітнього процесу співпрацювати на високому рівні, мати зручний віртуальний доступ до всіх навчальних ресурсів. Завдяки платформі дистанційного навчання Moodle та інтегрованих можливостей внутрішньої АСУ адміністрація здійснює якісний контроль за процесом навчання, створює і вчасно оновлює електронний розклад та графіки консультування. Існує позитивна практика повного, своєчасного інформування здобувачів про зміст ОП, критерії та порядок оцінювання. У ЗВО створені належні умови для здійснення наукових досліджень у процесі навчання (докладніше йдеться у критерії 10).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ рекомендує підвищити ефективність публікаційної роботи керівників із здобувачами вищої освіти та активізувати їх роботу у спільних наукових проєктах для ліквідування розбіжностей у сформованих темах дисертаційних досліджень здобувачів із науковими темами їх керівників.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

В цілому, з урахуванням сильних сторін та позитивних практик ОП відповідає підкритеріям 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 Критерію 4. Зокрема, форми та методи навчання і викладання на ОНП сприяють досягнення заявлених цілей та програмних результатів і відповідають вимогам студентоцентрованого навчання; усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів; поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми забезпечено відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми; зміст освіти оновлюється викладачами на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі; навчання, викладання та наукові дослідження, пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. Зауваження не є суттєвими та можуть бути виправлені відповідно до наданих рекомендацій.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ <http://surl.li/beesa> та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ <http://surl.li/kpley>, Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в ПДАУ <http://surl.li/bidfa> формами контрольних заходів є поточний і підсумковий контроль, що проводиться на практичних заняттях та під час перевірки викладачем завдань самостійної роботи. Підсумковий контроль здійснюється у вигляді семестрового контролю (залік, диференційований залік, екзамен) та атестації – публічного захисту дисертації на здобуття наукового ступеню доктора філософії (згідно Положення про порядок присудження доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої ради ПДАУ <http://surl.li/oikmq>). Інформація щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання, зокрема щодо розподілу балів за різними видами робіт, міститься в робочих програмах та силабусах дисциплін, що розміщені на сайті ЗВО <https://is.gd/QLEvia> та в кабінетах дисциплін ОНП на платформі Moodle. ЕГ було наживо продемонстровано наповнення кабінетів дисциплін на сайту. Під час зустрічей ЕГ було підтверджено, що робочі програми та силабуси дисциплін дійсно розміщуються на сайті перед початком навчального року. Під час зустрічі зі здобувачами було також підтверджено, що оцінювання здійснюється за 100-бальною, 4-бальною, 2-бальною шкалами та ЄКТС. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання знань є чіткими, зрозумілими, про що свідчать результати опитування аспірантів <http://surl.li/kevqt>, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання за ОП «Публічне управління та адміністрування».

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для третього рівня вищої освіти відсутній. У 2019 р. в ПДАУ почав діяти внутрішній Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ступеня вищої освіти доктор філософії галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування, затверджений Вченою радою ЗВО (протокол № 2 від 30 жовтня 2018 р.) <http://surl.li/bearp> та Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в ПДАУ <http://surl.li/bidfa>. Формою атестації є публічний захист у разовій спеціалізованій вченій раді (Положення про порядок присудження доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої ради ПДАУ <http://surl.li/oikmq>). Під час зустрічей з різними фокус-групами ЕГ було повідомлено, що проміжна атестація відбувається двічі на рік шляхом звітування аспірантів на кафедрі. Із числа здобувачів, підготовлених за ОП, захистили дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді ПДАУ: Карапиш С. (28. 12. 2022 р., наук. керівник проф. О. Галич) та Глазов О. (07.07.2023 р., наук. керівник проф. Т. Лозинська). Форма атестації здобувачів вищої освіти, визначена у навчальних планах 2020, 2021, 2022, 2023 років (науково-дослідна робота та фаховий семінар) не узгоджується з формою атестації, зазначеної у внутрішньому Стандарті та ОП (публічний захист дисертації). ЕГ

рекомендує гаранту до початку 2024/2025 н. р. у навчальному плані 2024 р. визначити форму атестації "Публічний захист дисертації" відповідно до вимог внутрішнього Стандарту та ОП.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регулюються Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в ПДАУ <http://surl.li/bidfa> ; Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ <http://surl.li/beesa> ; Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ <http://surl.li/kpley> ; Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ <http://surl.li/ctzpr> ; Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ПДАУ <http://surl.li/keef> . Зазначені документи знаходяться у відкритому доступі для всіх учасників освітнього процесу (Освіта – Положення про освітню діяльність <http://surl.li/befda> . Інформація про форми контрольних заходів (обов'язкової та вибіркової частин ОП) розміщена на сайті ПДАУ (сторінка Зміст підготовки здобувачів вищої освіти за третім рівнем вищої освіти доктор філософії <http://surl.li/etttn>). Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів і їх повторного проходження визначено в Положенні про оцінювання <http://surl.li/kpley> , зокрема дозволяється ліквідувати академічну заборгованість максимум за два перескладання. У разі необ'єктивності екзаменатора, здобувач вищої освіти може звернутися із апеляційною заявою, у такому випадку проректором з наукової роботи створюється комісія для здачі екзамену, яка може задовольнити або відхилити заяву. Під час опитування здобувачів з'ясовується зрозумілість правил проведення контрольних заходів та системи оцінювання. Під час зустрічей здобувачі вищої освіти повідомили, що правила проведення контрольних заходів для них є зрозумілими та чіткими. У ЗВО діє Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ <http://surl.li/bejja> , у якому прописано процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. У разі виникнення конфлікту аспірант має можливість звернутися до омбудсмена учасників освітнього процесу <http://surl.li/bejgm> . Моніторинг стану обізнаності здобувачів з питань процедури запобігання та врегулювання конфліктів здійснюється шляхом анкетування аспірантів <http://surl.li/bglwl> з подальшим обговоренням його результатів на засіданні кафедри. Випадків повторного проходження контрольних заходів, або оскарження результатів контрольних заходів на даній ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Питання академічної доброчесності в ЗВО регулюються Кодекс академічної доброчесності ПДАУ <http://surl.li/bekpr> ; Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ <http://surl.li/bejgv> ; Положення про комісію з академічної доброчесності у ПДАУ <http://surl.li/ewnoa> ; Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАУ <http://surl.li/bekua> ; Положення про групу сприяння академічній доброчесності ПДАУ <http://surl.li/ewnkg> ; Порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ <http://surl.li/extnn> ; Положення про комісію з етики та управління конфліктами у ПДАУ <http://surl.li/eodrt> , що розміщені на сайті університету у підрозділі «Академічна доброчесність» <http://surl.li/beknr> – Локальні нормативно-правові акти, а також в п. 10 Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ <http://surl.li/beesa> та Положенні про академічну доброчесність здобувача вищої освіти доктора філософії, доктора наук ПДАУ <http://surl.li/bidov> , розміщеному на сторінці Нормативно-правова база аспірантури <http://surl.li/besvw> . ЗВО проводить анкетування аспірантів <http://surl.li/ewmzf> та НПП <http://surl.li/bhmhk> з подальшим оприлюдненням аналізу його результатів. Під час зустрічей з різними фокус-групами було з'ясовано, що в університеті проводиться комплекс заходів щодо популяризації принципів академічної доброчесності: ведеться постійна роз'яснювальна робота щодо важливості дотримання академічної доброчесності; питання академічної доброчесності розглядається на початку вивчення дисциплін по ОП; здійснюється поточна перевірка дисертаційних робіт на плагіат (перед звітування на кафедрі), питання дотримання академічної доброчесності обговорюються на заходах ПДАУ, спрямованих на доброчесне навчання <http://surl.li/comes> , на методичних семінарах кафедри публічного управління та адміністрування (підтверджено на зустрічах з гарантом ОП та здобувачами). В університеті створено Комісію з етики та управління конфліктами <http://surl.li/eodrt> , яка займається фактами порушення академічної доброчесності в ЗВО та Група сприяння академічній доброчесності ПДАУ, діяльність якої спрямована на популяризацію принципів академічної доброчесності серед всіх учасників освітнього процесу <http://surl.li/ctfsc> . Окремі НПП, що викладають на даній ОП, проходили підвищення кваліфікації з питань академічної доброчесності. Бібліотека здійснює перевірку академічної доброчесності за допомогою програми Unicheck. Всі наукові праці в обов'язковому порядку перевіряються на дотримання академічної доброчесності. Випадків порушення принципів академічної доброчесності за даною ОП серед НПП і здобувачів не було, що підтверджено на зустрічах із окремими фокус-групами.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Позитивною є практика цілісного охоплення критеріїв, форм, напрямів контролю, їх системного висвітлення, регулярного застосування. Врегульовано механізм залагодження конфліктних ситуацій «викладач - аспірант», пов'язаних з оцінюванням, порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Позитивною практикою є також взірцева робота з популяризації академічної доброчесності, яку проводить ЗВО: ведеться постійна роз'яснювальна робота зі здобувачами вищої освіти, проходження НПП підвищення кваліфікації з питань академічної доброчесності; проведення вебінарів та семінарів з дотримання принципів академічної доброчесності, а також регулярні опитування; створена Комісія з етики та управління конфліктами та група сприяння академічній доброчесності ПДАУ; використовується антиплагіатне програмне забезпечення (Unicheck). З метою протидії порушенням академічної доброчесності позитивною практикою є обов'язкова перевірка поточного виконання дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти за допомогою програмного забезпечення перед проміжною атестацією. Вищезазначене свідчить про те, що культура дотримання академічної доброчесності в університеті сформована на високому рівні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Форма атестації здобувачів вищої освіти, визначена у навчальних планах 2020, 2021, 2022 років (науково-дослідна робота та фаховий семінар) не узгоджується з формою атестації, зазначеної у внутрішньому Стандарті та ОП (публічний захист дисертації). ЕГ рекомендує гаранту до початку 2024/2025 н. р. у навчальному плані 2024 р. визначити форму атестації "Публічний захист дисертації" відповідно до вимог внутрішнього Стандарту та ОП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

В цілому, ОП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 5.1, 5.3, 5.4 Критерію 5. Взірцевою є імплементація політики академічної доброчесності у внутрішню культуру якості шляхом проведення комплексу заходів щодо популяризації принципів академічної доброчесності серед НПП та здобувачів вищої освіти. Визначена у підкритерії 5.2 неузгодженість відображення форми атестації у навчальному плані може бути виправлена у короткі терміни відповідно до рекомендацій ЕГ до початку 2024/2025 н.р.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз кадрового складу у цілому засвідчив належний рівень НПП. Усі вони задіяні у викладанні дисциплін ОП, мають відповідну кількість досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у відповідності до освітніх компонент, які забезпечують. Аналіз фахових публікацій НПП <https://www.pdau.edu.ua/department/kafedra-publichnogo-upravlinnya-ta-administruvannya>, методичної літератури, розробленої кафедрою, інтерв'ю з НПП та здобувачами, аналіз професійного профілю НПП показали достатньо високий рівень професійної кваліфікації НПП, що забезпечують освітній процес за ОП. Під час спілкування та вивчення відповідей на запити, ЕГ переконалася, що НПП, задіяні в реалізації ОП, беруть участь у роботі громадських організацій, розроблення проєктів місцевого та регіонального рівня; беруть участь в експертно-аналітичному супроводі діяльності органів місцевого самоврядування. Із загальної кількості викладачів, які залучені до реалізації ОП, 25 % складають доктори наук, 75 % – кандидати наук. До наукового керівництва здобувачів залучені НПП, які мають наукові ступені (2 доктори наук - у т.ч. 1 доктор наук з державного управління, і 5 - кандидатів) і є кваліфікованими дослідниками наукових напрямів (підтверджено довідковою інформацією, наданою на запит ЕГ), про що свідчить зміст їх публікацій. Однак, частині НПП потрібно посилити публікаційну активність у фахових виданнях зі спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" та міжнародних виданнях, включених до наукометричних бази SCOPUS та Web of Science. Це обґрунтовано потійним удосконаленням професійного розвитку та наукових досягнень, дотичних до тематики наукових досліджень здобувачів вищої освіти, а також вимогами до формування разових спеціалізованих рад, у яких компетентність членів разової ради за тематикою дослідження здобувача визначається наявністю не менше трьох наукових публікацій за тематикою дослідження здобувача за умови їх опублікування протягом останніх п'яти років до дня утворення разової ради.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Аналіз наданих ЗВО документів показав, що процедура проведення конкурсного добору викладачів регулюється та здійснюється відповідно до Статуту ПДАУ <http://surl.li/ccvdz> та Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ПДАУ <http://surl.li/bcxip>. В документі чітко і структуровано визначається процедура обрання осіб за конкурсом на посади науково-педагогічних працівників Університету, а саме: завідувачів кафедр, професорів, доцентів, старших викладачів, викладачів, асистентів. Зазначено чіткі підходи та етапи конкурсного добору викладачів. ЄГ установлено, що конкурсний відбір проводиться в умовах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад НПП. Дотримання порядку конкурсного відбору та прозорості процедур його реалізації було підтверджено під час спілкування з гарантом та НПП. Об'яви про вакансії розміщуються на сайті університету по мірі виникнення необхідності, що було підтверджено на зустрічі з адміністративним персоналом. Для участі в конкурсі претендент подає документи, які підтверджують його професійну й академічну активність, ділову репутацію і дозволяють конкурсній комісії зробити висновок про рівень його професіоналізму. Процедура добору викладачів є прозорою та дозволяє обирати фахівців відповідно до потреб ОП. НПП присутні на зустрічі, не висловлювали скарг з приводу процедури призначення на посади. З метою підвищення якості та ефективності професійної діяльності НПП, забезпечення здорової конкуренції та змагальності, стимулювання їх творчої діяльності, об'єктивності, прозорості оцінювання діяльності в університеті формується рейтинг викладача за показниками кожного НПП («Положення про рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників ПДАУ» <http://surl.li/bcxis>) з урахуванням висновків кафедри та системи внутрішнього оцінювання (опитування щодо якості викладання), результати якого оприлюднюються на сайті університету (<http://surl.li/opkrw>; <http://surl.li/odkkg>; <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11902/rejtingzagalnyy2022.pdf>), що підтверджено зустрічами на окремих фокус-групах та матеріалами, наданими за запитом ЄГ.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В ПДАУ в цілому та безпосередньо на кафедрі сформована традиція залучення роботодавців до покращення ОП, використовуючи їх практичні навички і науковий потенціал для формування відповідних фахових компетентностей здобувачів, вносячи відповідні зміни в ОП. Багаторічна співпраця ПДАУ зі ЗВО України дає можливість залучати потенційних роботодавців та академічну спільноту до участі у гостьових лекціях, наукових семінарах, круглих столах та інших комунікативних заходів (<http://surl.li/zwcl>; <http://surl.li/zwcn>; <http://surl.li/zwcq>; <http://surl.li/zwcr>; <http://surl.li/beeuu>; <http://surl.li/etuoh>; <http://surl.li/nvnni>). Здобувачі ОНП приймають участь у реалізації договорів з наукового консультування (<http://surl.li/zwcu>; <http://surl.li/zwcw>). Представники зовнішньої академічної спільноти (<https://cutt.ly/RItIBgx>) і роботодавці беруть участь в обговоренні проєктів ОНП, їх рецензуванні (<http://surl.li/etttn>, <http://surl.li/bfcqh>), надають пропозиції з удосконалення навчальних планів, долучаються до обговорення тематики дисертаційних робіт (на зустрічі із стейкхолдерами отримано підтвердження інформації із відомостей про самооцінювання). На зустрічі із ЄГ стейкхолдери також повідомили про зацікавленість у цій освітній програмі і готовність залучення до освітнього процесу, комунікативних заходів, удосконалення ОП у подальшому. Під час зустрічі випускники ОП, як потенційні роботодавці, підтвердили довготривалі відносини з кафедрою ПУА щодо постійного залучення до освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Університет має потужні можливості, які активно використовує щодо залучення роботодавців до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків з організацій-партнерів, в т.ч. зарубіжних, які проводять гостьові лекції на запрошення кафедри (<http://surl.li/zwbw>, <http://surl.li/lonkf>, <http://surl.li/lonie>, <http://surl.li/nvnon>). Залучення професіоналів-практиків та експертів галузі до аудиторних занять ОП здійснюється за рахунок того, що НПП кафедри постійно поєднують науково-педагогічну діяльність з експертною діяльністю. Варто зазначити, що в цілому практика залученості професіоналів-практиків, експертів галузі, міжнародної академічної спільноти, представників роботодавців в освітній процес є дієвою. Здобувачі, виконуючи поточні завдання курсів, готують тематичні презентації, есе за темою професійних та наукових інтересів професіоналів-практиків. Таким чином, під час аудиторних занять відбувається обмін практичним досвідом між здобувачами ОП, які є й роботодавцями. Про це зазначали під час інтерв'ю стейкхолдери й здобувачі.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Відп. до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і НПП ПДАУ <http://surl.li/kufdo> та плану підвищення кваліфікації, для забезпечення професійного розвитку викладачів застосовуються різні види професіоналізації: довгострокові та короткострокові форми проведення (семінари, тренінги, вебінари, «круглі столи» тощо), стажування. Викладачі, які задіяні до реалізації ОП проходили стажування: Т. Лозинська, О. Дорофєєв (м. Домброва Гурніча, Польща, 2019); Ю. Вакуленко (м. Люблін, Польща, 2020, 2022), О. Мирна (м. Суха Бескідка, Польща); Т. Лозинська (ун-т Сорбонна, м. Париж та м. Монпельє, Франція, 2021), О. Дорофєєв (м. Домброва-Гурніча, Польща), Л. Матвієнко (м. Катовіце, Польща); Т. Лозинська (м. Вроцлавек, Польща, 2022), В. Люлька (м. Люблін, Польща), Л. Матвієнко (м. Лос-Анджелес, США). У програмах підвищення кваліфікації брали участь: Ю. Вакуленко, Л. Матвієнко (м. Люблін, Польща); Ю. Вакуленко, Л. Матвієнко, О. Сердюк, (м. Люблін, Польща, 2023) (сторінки НПП <http://surl.li/bfcqh>), що підтверджується наданими документами за запитом ЕГ, розміщеною інформацією на веб-сторінках кафедр (<http://surl.li/beesx>) та викладачів (<http://surl.li/bfcqh>), одержанням інформації під час зустрічей із гарантом та НПП. Керівництво ПДАУ стимулює професійний розвиток викладачів через укладення відповідних угод з іншими ЗВО, установами та організаціями, в тому числі зарубіжними, надання згоди на проходження стажування, інформування викладачів, задіяних у реалізації ОП щодо міжнародних проектів (зокрема, ЕРАЗМУС+ <http://surl.li/omoyt> ін.), а також через залучення їх до виконання спільних проектів. У спілкуванні з ЕГ викладачі підтвердили цю інформацію та повідомили, що ЗВО, за потреби надає відрядження для стажування та участі в науково-комунікативних заходах.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система заходів зі стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП ПДАУ передбачає матеріальні й моральні заохочення, що регламентується передбачені Статутом ПДАУ (п.4.5; <http://surl.li/ccvdz>), Правилами внутрішнього трудового розпорядку (п.6.1; <http://surl.li/bepgn>), Колективним договором (Розділ 3, <http://surl.li/bcxjr>); Положенням про преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам ПДАУ (<http://surl.li/bcxjs>). Зокрема, здійснюється матеріальне стимулювання науково-педагогічних працівників у таких випадках: високі рейтингові показники за системою внутрішнього оцінювання, опублікування статей у періодичних виданнях Scopus та Web of Science, що було підтверджено на зустрічах з гарантом, керівництвом, НПП. Моральні заохочення застосовуються за вагомі успіхи у науково-педагогічній діяльності і передбачають нагородження такими видами: оголошення подяки ректора, грамота ректора, а також за поданням адміністрації ПДАУ на відзначення регіональними та відомчими відзнаками за заслуги. Приклади вищезазначеного є в самооцінці і знайшло підтвердження на зустрічах з гарантом, НПП, представниками допоміжних структурних підрозділів та адміністративним персоналом.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Високий рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів, залучених до реалізації ОП, підсилюється їх залученням до діяльності громадських організацій за профілем спеціальності, розроблення проектів місцевого та регіонального рівня, експертно-аналітичного супроводу діяльності органів місцевого самоврядування, реалізації договорів з наукового консультування та інших проектів спільно зі здобувачами вищої освіти. При конкурсному доборі викладачів перевага надається практикам та НПП, орієнтованим на застосування інноваційних форм та практико-орієнтованим методів навчання. Адміністрація ПДАУ стимулює професійний розвиток викладачів через укладення відповідних угод з вітчизняними та зарубіжними ЗВО, установами та організаціями, сприяє участі у програмах підвищення кваліфікації та стажування (Польща, Іспанія, США), реалізації міжнародних проектів (зокрема, ЕРАЗМУС). Проведення гостьових лекцій та інших науково-комунікативних заходів випусниками базується на результатах наукових досягнень за тематикою захищених дисертацій. У ЗВО налагоджена ефективна система матеріального і нематеріального заохочення НПП для стимулювання розвитку викладацької майстерності за результатами рейтингового оцінювання їх досягнень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

З метою удосконалення професійного розвитку НПП та відповідності встановленим вимогам до формування разових спеціалізованих рад ЕГ рекомендує гаранту ОП до завершення 2024 року підвищити рівень контролю за публікаційною активністю НПП (не менше 2-3 публікацій на кожного НПП), залучених до реалізації ОП та наукового керівництва аспірантами, у фахових виданнях зі спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" та міжнародних виданнях, включених до наукометричних бази SCOPUS та Web of Science. ЕГ вважає, що завдання щодо збільшення кількості та якості наукових публікацій є досяжним для переважної більшості НПП завдяки функціонуванню у ЗВО системи рейтингового оцінювання та різних заохочень (у т.ч. преміювання) викладачів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Аналіз кадрового складу засвідчив належний рівень НПП, залучених до викладання освітніх компонентів на ОП. Усі НПП відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у відповідності до курсів, які забезпечують. Підтверджено, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Потенційні роботодавці та академічна спільнота ЗВО, професіонали-практики з організацій-партнерів залучаються до проведення аудиторних занять на ОП (гостьові лекції та інші комунікативні заходи). НПП регулярно беруть участь в довгострокових та короткострокових заходах з підвищення кваліфікації, проходять стажування у інших ЗВО України та за кордоном, органах публічної влади, беруть участь у роботі ГО, розробляють проекти місцевого та регіонального рівня. Система заходів зі стимулювання підвищення фаховості та викладацької майстерності НПП передбачає матеріальні й моральні заохочення за відповідні рейтингові показники за системою внутрішнього оцінювання. Застосування цілісного підходу в оцінюванні, виявлених фактах та їх контексту дозволило ЕГ встановити, що ОП має достатній рівень узгодженості за усіма підкритеріями і загалом відповідає Критерію 6 з недовліками, що є несуттєвими та можуть бути виправлені у короткі терміни.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

За допомогою онлайн-відеозв'язку ЗВО продемонстрував ЕГ матеріально-технічне забезпечення ПДАУ, що включає: 4 навчальних корпуси із навчальними аудиторіями та комп'ютерними аудиторіями, корпус дозвілля студентів, 5 гуртожитків, футкорти, спортзал, літній майданчик для міні-футболу та воркауту, бібліотеку, електронну бібліотеку та репозитарій, музей власної історії. Наукові видання, навчальні посібники та періодичні видання, що відповідають специфіці підготовки за ОП, наявні у бібліотеці <http://surl.li/besif> та на кафедрі ПУА, де реалізується зазначена ОП. В Університеті сформований зручний для користування бібліотечний фонд та репозитарій <http://surl.li/kosrg>. За запитом аспірантів бібліотека здійснює підбір списку джерел за темою дисертаційного дослідження та доставку необхідних примірників наукових видань (монографії, інші наукові видання) з міжбібліотечних фондів, які знаходяться в інших бібліотеках країни. В Університеті діє платформа дистанційного навчання Moodle, можливості якої були продемонстровані здобувачем вищої освіти під час Резервної зустрічі. Аналіз продемонстрованих курсів свідчить, що вони мають необхідне наповнення лекціями, практичними завданнями, методичними рекомендаціями. У системі Moodle здобувачі мають доступ до робочих програм та силабусів. В межах кафедри гуманітарних та соціальних дисциплін ПДАУ здобувачі мають можливість вивчати іноземну мову за допомогою засобів сучасного ліцензійного забезпечення Nibelung. В одній з комп'ютерних лабораторій облаштований Центр підготовки користувачів Soft.Farm. Всі аудиторії, в яких займаються здобувачі, обладнані мультимедійним обладнанням. Під час огляду навчально-методичного забезпечення ЕГ ознайомилася з навчально-методичними комплексами навчальних дисциплін, у т.ч. робочими програмами ОК та ВК, які знаходяться на кафедрі ПУА. Під час Резервної зустрічі ЕГ було продемонстровано особисті кабінети викладача та здобувача в АСУ. Системою АСУ користуються здобувачі вищої освіти під час обрання вибіркового дисциплін. В особистому кабінеті здобувача в АСУ відображається кількість отриманих балів в межах дисциплін та розклад. Матеріально-технічна база університету та навчально-методичне забезпечення відповідають потребам здобувачів вищої освіти та забезпечують досягнення ПРН, визначених ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічей з НПП, здобувачами, керівниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів ЕГ встановлено, що ЗВО повністю забезпечує безоплатний доступ викладачів та здобувачів до інформаційних ресурсів для якісної реалізації ОП. У навчальних корпусах ЗВО організовано якісний Wi-fi доступ до мережі Internet. Електронний ресурс бібліотеки містять електронний архів Університету, який наповнений авторефератами дисертацій, дисертаціями, навчальними посібниками, монографіями. Бібліотека ПДАУ має вільний та безплатний доступ до наукометричних баз Web of Science, Scopus у локальній мережі. Доступ до міжнародних наукометричних баз надається як з комп'ютерів мережі Університету, так і з будь-якого іншого місця за умови попередньої реєстрації користувачів за IP-адресою ЗВО.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час дистанційного огляду було встановлено, що ЗВО має напівпідвальні приміщенні, яке використовується як найпростіше укриття, що можуть вмістити 4390 відвідувачів. Окрім того укриття обладнані вільним доступом до мережі Wi-fi. В одному з корпусів обладнано "Пункт незламності". На території Університету розміщена інформація з планами евакуації та наявні засоби пожежогасіння. В одному з гуртожитків працює пункт надання медичної допомоги. Питання безпечності життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, НПП та персоналу ПДАУ відображені у Перспективному плані розвитку ПДАУ на період до 2025 року <http://surl.li/dbyfc>

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти через комунікацію здобувачів з відділом аспірантури та докторантури, гаранта ОП, наукових керівників аспірантів, представників самоврядування від здобувачів вищої освіти. В Університеті є скриньки довіри. Інформування здобувачів вищої освіти відбувається через офіційний сайт Університату, чат-бот в Telegram з розкладом, групу у Viber та корпоративну електронну пошту. Здобувачі підтвердили, що мають можливість отримання індивідуальних консультацій з науковими керівниками щодо публікації статей, участі у науково-практичних конференціях, написання дисертації тощо. В Університеті працює психологічна служба <http://surl.li/nofwb>, а також омбудсмен учасників освітнього процесу ПДАУ <http://surl.li/bejjm>. Під час зустрічі із допоміжними структурними підрозділами ЕГ з'ясувала, що психологічна служба сприяє збереженню психологічної стійкості всіх учасників освітнього процесу в реаліях війни, а на омбудсмена учасників освітнього процесу покладаються обов'язки з надання консультацій та допомоги здобувачам вищої освіти у разі виникнення проблем. На сайті наявна можливість анонімного звернення до психолога. ННЦ інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих постійно працює над удосконаленням програмного забезпечення АСУ, що полегшує організацію освітнього процесу та інформування усіх учасників, залучених до реалізації ОП. У ЗВО створені належні умови для розміщення внутрішньо переміщених осіб.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Можливість реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ (<http://surl.li/beeca>). У ПДАУ організовано інклюзивне освітнє середовище <http://surl.li/bevsn> – забезпечена наявність навчальних аудиторій на 1 поверсі, широких дверей, пандусів, кнопки виклику чергової, жовтих смуг для людей з проблемами зору, а також використання дистанційних технологій навчання.. Під час відеопрезентації матеріально-технічної бази Університету було продемонстровано наявні пандуси, роботу кнопки виклику допомоги та інші зручності для осіб з особливими потребами. Зарахування осіб з особливими освітніми потребами до ПДАУ відбувається у встановленому порядку МОН, а також Правилами прийому до ПДАУ <http://surl.li/bevvq>. Протягом аналізованого періоду на ОП ПУА особи з особливими потребами не навчалися, однак є сімейні здобувачі вищої освіти з дітьми дошкільного віку, а їх потреби враховуються. В університеті працює дитяча кімната.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у ПДАУ регламентуються Положенням про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ <http://surl.li/bevzz>, Положенням щодо протидії булінгу <http://surl.li/befdy>. Органом контролю за забезпеченням дотримання прав всіх учасників освітнього процесу виступає Омбудсмен учасників освітнього процесу ПДАУ, діяльність якого регулюється Положенням <http://surl.li/befeg>. В Університеті на базі юридичного відділу працює уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції в ПДАУ та діє відповідно до Положення <http://surl.li/bewgq>. Під час спілкування зі здобувачами ОП експертна група переконалася, що вони поінформовані про порядок дій при виникненні конфліктних ситуацій через сайт Університету, гаранта ОП, наукових керівників, органи студентського самоврядування, адміністрацію ЗВО. Протягом аналізованого періоду на ОП не зафіксовані випадки виникнення конфліктних ситуацій та будь-які інші події, зумовлені через виникнення проблем щодо сексуального домагання, дискримінації та/або корупції.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічна база задовольняє потреби всіх учасників освітнього процесу та забезпечує досягнення цілей та ПРН, визначених у ОП. Сильними сторонами є активна допомога працівників бібліотеки у формуванні списку необхідної літератури для проведення дисертаційних досліджень здобувачів вищої освіти та можливості отримання за запитом додаткової наукової літератури з бібліотечного фонду інших бібліотек-партнерів. Позитивною практикою є використання кабінету викладача в системі АСУ, який наповнений необхідною інформацією для забезпечення освітнього процесу відповідно до навантаження кожного НПП. У кабінеті викладача розміщений розклад з посиланнями на заняття у дистанційному форматі, який синхронізований з Google-календарем, а у разі потреби змін у розкладі НПП отримує сповіщення за допомогою чат-боту у месенджері Telegram із зазначенням причини таких змін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендує НПП до початку 2024/2025 н.р. оновити навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів відповідно до уточненого формулювання унікальності ОП 2024 р. з урахуванням специфіки діяльності закладу вищої освіти аграрного профілю, тематики наукових досліджень, підготовки здобувачів вищої освіти до експертної діяльності на регіональному рівні, сучасних викликів у сфері публічного управління та адміністрування, зумовлених дією воєнного стану та відновлення тимчасово окупованих територій; перспективних напрямів співпраці з органами публічної влади, інститутами громадянського суспільства та іншими ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

цілому, ОП відповідає за підкритеріями 7.1-7.6 критерію 7. ЗВО має достатній рівень матеріально-технічної бази, що сприяє належній організації освітнього процесу під час реалізації ОП. Навчально-методичне забезпечення за освітніми компонентами забезпечує досягнення визначених цілей та ПРН в ОП. Бібліотека вчасно реагує на запити здобувачів вищої освіти та сприяє пошуку наукових джерел для проведення досліджень за обраною темою. У ЗВО створені умови для забезпечення різної підтримки здобувачів вищої освіти, зокрема осіб з особливими потребами. Організація освітнього процесу, формування розкладу та посилань на проведення занять на ОП відбувається з використання АСУ. Визначені слабкі сторони не є суттєвими та можуть бути усунені у короткі терміни до початку 2024/2025 н.р.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Механізм розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП у ЗВО врегульований Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, Методичними рекомендаціями з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти. Проект ОП розробляється робочою групою, до складу якої входять НПП відповідної кваліфікації, можуть залучатися здобувачі вищої освіти, провідні фахівці з галузі та роботодавці, випускники, стейкхолдери та інші особи. Головою робочої групи є гарант. Моніторинг ОП проводиться не менше одного разу на рік, за потребою відбувається її оновлення. Перегляд ОП відбувається за ініціативи гаранта, адміністрації ЗВО, НПП, що її реалізують, та з урахуванням результатів моніторингу, періоду акредитації ОП, стандарту вищої освіти, висновків та пропозицій роботодавців і здобувачів вищої освіти при оцінці актуальності ОП, її цілей, результатів навчання, компетентностей; місії та стратегії розвитку ЗВО. Робоча група аналізує результати процедур внутрішнього / зовнішнього оцінювання якості ОП і на їх основі адаптує програму під відповідність сучасних вимог. Проект ОП проходить громадське обговорення протягом одного місяця. До обговорення ОП кафедра ПУА залучала здобувачів вищої освіти, НПП, роботодавців та представників академічної спільноти з інших ЗВО, де здійснюється підготовка докторів філософії за цією спеціальністю. Оновлена ОП розглядається на засіданні кафедри, погоджується науково-методичною радою спеціальності, вченою радою інституту, затверджується вченою радою ЗВО, вводиться в дію наказом ректора та розміщується на офіційному сайті ЗВО. У розробленні, перегляді, оновленні ОП беруть участь здобувачі вищої освіти, НПП, гарант, члени робочої групи, члени групи забезпечення ОП. Директор інституту, його заступники, голова науково-методичної ради спеціальності, орган студентського самоврядування, вчена рада інституту проводять моніторинг ОП щодо її відповідності тенденціям розвитку галузі / спеціальності, вимогам ринку праці із залученням усіх учасників освітнього процесу та різних категорій стейкхолдерів. Рада з якості вищої освіти ЗВО (до 31.08.2022 р. - науково-методична рада ЗВО) від. до Положення про її діяльність здійснює моніторинг якості та експертизу ОП, надає рекомендації вченій раді університету щодо її затвердження. Обов'язки з менеджменту і контролю якості реалізації ОП на загальноуніверситетському рівні

покладаються на ректорат, відділ моніторингу та якості освіти, інші структурні підрозділи, консультативні органи, органи студентського самоврядування. Під час зустрічі ЕГ з гарантом, авторами відомостей про самооцінювання та адміністративним персоналом з'ясовано, що ЗВО дотримується визначеної процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі та представники самоврядування залучаються до періодичного перегляду ОП шляхом зустрічей з наук. керівниками, гарантом, зав. кафедри, участі у робочих нарадах, засіданнях кафедри, вчених радах інституту та ЗВО. Голова Ради здобувачів ступеня доктора філософії входить до складу Ради з якості вищої освіти та вченої ради ЗВО. Аспіранти ОП "Публічне управління та адміністрування" включені до складу робочих груп з розроблення ОП 2020, 2021, 2022, 2023 та 2024 років набору. Результати узагальнення пропозицій та зауважень стейкхолдерів за результатами обговорення з 30.10 по 30.11 2023 р. <http://surl.li/ooddg> свідчать про залучення аспірантів до процедури обговорення проекту ОП 2024 р. та врахування їх пропозицій щодо уточнення мети ОП з акцентом на «врахування практики публічного управління європейських країн», доповнення переліку компетентності ще однією, яка б описувала знання та вміння щодо організації професійної служби в органах місцевого самоврядування. Аналіз змісту узагальненої таблиці пропозицій та зауважень стейкхолдерів за результатами обговорення проекту ОП 2023 р. у період з 26.12.2022 р. по 26.01.2023 р. <http://surl.li/oosyk> свідчить, що здобувачі до процедури періодичного перегляду ОП не залучалися, що свідчить про їх пасивність (у 2022 р. на ОП зараховано 10 вступників). Опитування щодо якості освітніх програм проводиться у google-формах, результати обговорюються на засіданні кафедри та Ради з якості вищої освіти спеціальності. Результати опитування здобувачів вищої освіти у період з 11.12 по 31.12. 2023 р.р. щодо якості надання освітніх послуг <http://surl.li/oeutz> показують, що 81,6% здобувачів приймають участь у періодичному перегляді ОП. На їх думку, у ЗВО необхідно продовжувати систематичне оновлення і удосконалення матеріально-технічної бази, збільшити кількість зустрічей зі стейкхолдерами та фахівцями-практиками, надавати більше можливостей для вивчення іноземних мов, залучати до освітнього процесу більше молодих спеціалістів та викладачів; надавати більше інформації про можливості участі у програмах академ. мобільності, активізувати та урізноманітнити наукові заходи, покращити умови проживання в гуртожитках. Аналіз узагальнених результатів опитування "Якість підготовки здобувачів вищої освіти в аспірантурі" (2023 р.) <http://surl.li/kevqt> показує, що 93 аспірантів (з них 7% - за ОНП "ПУА") надали пропозиції ЗВО щодо надання їм ширших можливостей для міжнар. академ. мобільності та стажувань, забезпечення лабораторій сучасним обладнанням, простору для нетворкінгу у бібліотеці, впровадження практики викладання фахових дисциплін англ. мовою, більш активного залучення закордонних науковців до викладання дисциплін. З метою врахування поданих пропозицій гаранту ОП та адміністрації ЗВО необхідно звертати більшу увагу на врахування результатів загальноуніверситетського анкетування здобувачів вищої освіти у реалізації ОП "Публічне управління та адміністрування".

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Обговорення проектів ОП з роботодавцями відбуваються щорічно у встановлені терміни. Напр., у період з 26.12.2022 по 26.01 2023 р. та з 30.10 по 30.11 2023 р. відбулися обговорення проектів ОП відповідно 2023 та 2024 років. Таблиці з узагальненими пропозиціями та зауваженнями стейкхолдерів розміщені на сайті кафедри ПУА <https://www.pdau.edu.ua/content/zmist-pidgotovky>. На запит ЕГ ЗВО надано витяги з протоколів засідань кафедри ПУА №10 від 18.12.2023 та № 12 від 27.01.2023 р., які засвідчують участь роботодавців у засіданнях з внесення пропозицій та врахування їх рекомендацій у нових редакціях ОП 2023 та 2024 років за результатами громадського обговорення. Зокрема, для ОП 2023 р. враховані пропозиції представників НУЦЗУ, ДБУ, Котелевської селищної ради щодо подальшого навчання, академічних прав випускників, методики викладання у ЗВО, оцінювання, посилення екон. складової підготовки докторів філософії. Для ОП 2024 р. - враховані пропозиції представників КНТУ ім. Т. Шевченка, Івано-Франківського НТУ, наукового ліцею № 3 Полтавської міської ради, Полтавської районної /обласної ради щодо формулювання цілей навчання, розгляду можливості викладання професійних дисциплін англ. мовою, актуалізації змісту позиції «Методи, методики та технології», доповнення компетентності з розробки та обґрунтування наукових рекомендацій щодо організації професійної, політично неупередженої служби в органах місцевого самоврядування на основі взаємодії з громадянським суспільством в інтересах територіальної громади. Враховуючи підготовку здобувачів вищої освіти до науково-педагогічної роботи у ЗВО, до рецензування ОП різних років залучалися провідні вчені профільних структурних підрозділів та кафедр ЗВО, де здійснюється підготовка здобувачів за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування" <https://www.pdau.edu.ua/content/zmist-pidgotovky>. Результати опитування стейкхолдерів <https://www.pdau.edu.ua/content/opytuvannya> (Полтавська обласна асоціація органів місцевого самоврядування, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, ПДАУ, Полтавський регіональний центр підвищення кваліфікації, Полтавська ОДА, Мачухівська сільська рада Полтавського р-ну, Харківський НЕУ ім. С. Кузнеця) свідчать, що вони перебувають у постійному діалозі з кафедрою, РН відповідають предметній області спеціальності, їх пропозиції були позитивно прийняті та відображені у змісті ОП. Вагомими рекомендаціями роботодавців, на які необхідно звернути увагу ЗВО, є: активно залучати до реалізації ОП роботодавців з галузі публічного управління та адміністрування, розвивати у аспірантів здатність розробляти та проводити комунікативні заходи для забезпечення громадської підтримки прийняття упр. рішень на всіх рівнях управління, поглибити компетентність щодо володіння іноземною мовою.

Результати цього та інших результатів опитувань, розміщених на сайті кафедри ПУА, не містять дат їх проведення. ЕГ рекомендує гаранту ОП ідентифікувати результати опитувань стейкхолдерів за датами їх проведення.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Інформація щодо кар'єрного шляху випускників ОП збирається науковими керівниками, гарантом, зав. кафедри, відділом сприяння працевлаштуванню студентів і випускників ЗВО. У період 01.09.2018 по 31.08.2023 рр. на ОП навчалися 7 здобувачів вищої освіти, які завершили навчання в аспірантурі. До обговорення ОП 2023 р. у період з 26.12. 2022 р. по 26.01.2023 р. випускники не залучалися, їх пропозиції у зведеній таблиці відсутні. Окремі випускники залучалися до обговорення проєкту ОП 2024 р. на зустрічі разом з гарантом та членами робочої групи <http://surl.li/nvmmh> . Подані пропозиції випускників ОП враховані, що підтверджує аналіз таблиці з узагальненими пропозиціями та зауваженнями стейкхолдерів та змісту витягу з протоколу засідання кафедри ПУА № 10 від 18.12.2023 р. Опитування - одна з форм комунікації ЗВО з випускниками ОП. У формі анкети та в результатах опитування не зазначено роки завершення навчання, який період реалізації ОП аналізується та для якого проєкту ОП надаються пропозиції для їх врахування, тому розробникам анкети для випускників необхідно звернути на це увагу. Результати опитування 2 випускників спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування <https://www.pdau.edu.ua/content/opytuvannya> показують, що вони задоволені рівнем отриманих знань та вмінь, компетентності і ПРН відповідають профілю ОП, навчання є сучасним та практикоорієнтованим, оцінювання відбувалося чесно та прозоро. За п'ятибальною шкалою від 1 до 5 випускники оцінили допомогу ЗВО у працевлаштуванні на 4 (позитивно). На думку випускників, підготовка за ОП не враховує компетентностей щодо здатності швидко приймати рішення та публічного виступу. Ними надано пропозиції ввести до ОП дисципліни "Системний аналіз в публічному управлінні та адмініструванні" та "Ораторське мистецтво", натомість вивести дисципліну "Стратегія стійкого розвитку в глобальному середовищі", скоротити обсяг теоретичних і збільшити обсяг прикладних дисциплін. Аналіз проєкту ОП 2024 р., таблиць з узагальненими пропозиціями та зауваженнями стейкхолдерів та витягів з протоколів засідань кафедри ПУА свідчить, що зазначені пропозиції випускників під час анкетування не враховувались. Гаранту та робочій групі ОП необхідно системно підійти до включення усіх пропозицій до проєкту ОП, зібраних за допомогою різних методів роботи з випускниками. На сайті кафедри ПУА відсутній окремий розділ з інформацією про випускників ОП, можливості працевлаштування та вакансії від потенційних роботодавців. Кафедрі необхідно активізувати роботу в цьому напрямі. ЕГ рекомендує ЗВО врахувати пропозицію випускників ОП щодо створення Асоціації випускників ПДАУ. Під час фінальної зустрічі ректор ЗВО повідомив, що з випускниками ОП відбувається постійна співпраця, а ідея зі створення Асоціації випускників попередньо розглядалася та буде підтримана.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

План моніторингових заходів системи внутрішнього забезпечення якості освіти ПДАУ на 2023-2024 н.р. <https://cutt.ly/V1Qz8EA> включає заходи щодо моніторингу та перегляду ОП, студентоцентрованого навчання і оцінювання здобувачів вищої освіти, забезпечення якості кадрового складу та ресурсів для організації освітнього процесу, забезпечення інформаційних систем для ефективного управління освітньою діяльністю, забезпечення публічності та прозорості інформації, дотримання академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу ЗВО. Відповідно до Звіту відділу моніторингу та забезпечення якості освіти за 2022-2023 н.р. у ЗВО розроблено / оновлено локальну нормативну базу (Положення про Комісію з академічної доброчесності, Положення про Комісію з етики та управління конфліктами, Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти; Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти; Порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень, Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни, Положення про робочу програму навчальної дисципліни та ін.). У межах розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти унормовано організаційні та методичні засади здійснення моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. З цією метою розроблено Положення про моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти <https://cutt.ly/G1QzK1v> . Здійснено систематизацію інформації щодо зовнішнього оцінювання якості освітніх програм, що проходили акредитацію у 2022-2023 н. р., згідно рекомендацій ЕГ та ГЕР, у т.ч. ОП підготовки магістрів «Зв'язки з громадськістю» спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" (врахування зауважень для ОНП детально розписано у п. 8.6). Упродовж 2022-2023 н. р. здійснювалася робота над удосконаленням процедури анкетування, розглянуто та схвалено на засіданні Ради з якості вищої освіти перелік анкет для опитування вступників, здобувачів вищої освіти, НПП, випускників та роботодавців. ЗВО постійно реагує на результати опитувань учасників освітнього процесу та стейкхолдерів на різних рівнях системи внутрішнього забезпечення якості освіти, що було підтверджено під час зустрічей.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

За результатами проведення акредитації ОП підготовки магістрів "Зв'язки з громадськістю" спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" у 2023 р. підготовлено наказ "Про підвищення якості вищої освіти та освітньої діяльності за ОП "Зв'язки з громадськістю" щодо обговорення сильних і слабких сторін, позитивних практик і недоліків ОП на засіданнях вченої ради інституту та ради з якості вищої освіти спеціальності "Публічне управління та адміністрування" та забезпечення виконання заходів. На рівні випускової кафедри її завідувачу та гаранту доручено узагальнити інформацію щодо виконання заходів до 01.02.2024 р. На запит ЕГ надано підтвердження врахування попередніх акредитацій в ОНП "Публічне управління та адміністрування" під набори 2023 і 2024 рр., а саме: 1) З огляду на актуальність питань нацбезпеки в умовах агресії РФ до каталогу вибіркових дисциплін введено дисципліну «Стратегія повоєнного відновлення України»; до складу вибіркової дисципліни «Стратегічне планування в діяльності органів влади» включено тему «Стратегія національної безпеки». 2) З метою поліпшення формування ФК05. Здатність ініціювати, організовувати та керувати інноваційними проектами на різних рівнях публічного управління та адміністрування дисципліну «Управління проектами в публічній сфері» з вибіркових дисциплін (ОНП 2022) переміщено до обов'язкових компонент (ОНП 2023, 2024). 3) Каталог вибіркових дисциплін за ОНП "Публічне управління та адміністрування" розширено за рахунок розроблення вибіркових дисциплін: «Основи гендерної політики», «Дорадництво в аграрній сфері», «Стратегія повоєнного відновлення України», «Система державної служби в Україні»; змінено назву вибіркової дисципліни «Методика та організація підготовки і написання дисертації» на «Методика та організація підготовки і написання дисертації зі спеціальності публічне управління та адміністрування»; вибіркова дисципліна «Європейська грантова система підтримки наукових досліджень» перенесена до каталогу міжфакультетських вибіркових навчальних дисциплін через високий інтерес з боку аспірантів інших спеціальностей; 4) у силабусах ОК та ВК актуалізовані рекомендовані джерела літератури, а також виключені із списків російськомовні джерела та видані в Росії. 5) випусковою кафедрою залучено до освітнього процесу посадових осіб органів місцевого самоврядування, лідерів громадських організацій. 6) про активізацію академічності свідчать факти: навчання аспірантки 2 курсу Яковлевої О. за програмою міжнародної академічної мобільності за запрошенням Університету прикладних наук ВайєнштефанТріздорф (Німеччина); участь Роменської Т. у навчальному курсі «Регіональне співробітництво» за програмою ЄС «Еразмус +» напряму Жан Моне. 7) У Додатку до силабусів розміщено Шкалу та критерії оцінювання результатів навчання з ОК. 8) проведено заходи з аспірантами з питань дотримання академічної доброчесності та ін. Вжиті заходи свідчать про підвищення якості реалізації ОНП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Відп. до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗВО вона функціонує на п'яти рівнях: 1) рівень здобувачів вищої освіти; 2) кафедральний рівень (кафедра, гарант, група забезпечення); 3) інститутський рівень (директорат, рада з якості вищої освіти спеціальності, студ. самоврядування, вчена рада); 4) загальноуніверситетський рівень (ректорат, рада з якості вищої освіти, відділ моніторингу та якості освіти, інші структурні підрозділи, органи студ. самоврядування); 5) рівень органів загального управління (ректор, вчена рада ЗВО, Наглядова рада). На окремому рівні визначено вплив зовнішніх стейкхолдерів на практично усі рівні системи внутрішнього забезпечення якості освіти. ННЦ забезпечення освітньої діяльності та якості освіти є структурним підрозділом ЗВО, який об'єднує з відділи (моніторингу та якості освіти, навчальний відділ та відділ аспірантури і докторантури). Відділ моніторингу та забезпечення якості освіти відповідає за узгодження дій усіх структурних підрозділів ЗВО з питань реалізації системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, здійснює моніторинг складових системи внутрішнього забезпечення якості освіти та сприяє забезпеченню безперервного підвищення якості освіти, освітньої діяльності та формування культури якості у ЗВО. Вказаний відділ бере участь у розробці політики внутрішньої системи забезпечення якості освіти, визначенні процедур забезпечення якості освіти, координації роботи з моніторингу та періодичного перегляду ОП, забезпеченні публічності про ОП, щорічному оцінюванні НПП, моніторингу якості надання освітніх послуг, розробленні рекомендацій з покращення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Навчальний відділ здійснює: координацію та контроль за навчальною роботою інституту та кафедри, планування та організацію управління освітнім процесом, контроль за ефективністю освітньої діяльності. Відділ аспірантури і докторантури здійснює організаційне забезпечення підготовки фахівців за ОНП, бере участь у розробленні навчальних планів і програм, формує розклад занять, веде документацію аспірантів, координує роботу підрозділів з питань підготовки аспірантів та ін. Завданнями Ради з якості вищої освіти ЗВО є: розробка процедур і механізмів забезпечення та моніторингу внутрішньої системи якості вищої освіти; упровадження та підтримка культури якості в академічній спільноті; аналіз результатів опитувань (анкетувань), розгляд пропозицій, рекомендацій і зауважень стейкхолдерів щодо організації освітнього процесу та реалізації освітніх програм; формування рекомендацій та прийняття управлінських рішень. Під час зустрічей представники структурних підрозділів підтвердили про їх залучення до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП в межах визначених функцій, що свідчить про формування відповідної культури якості для сприяння розвитку ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивними практиками є: залучення до рецензування освітніх програм за різні роки відомих вчених у галузі науки "Державне управління" зі структурних підрозділів та кафедр інших ЗВО, де здійснюється підготовка здобувачів ступені доктора філософії за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування"; випускники

ОП підтримують міцні зв'язки з гарантом та науковими керівниками, сприяють залученню проєктів з розвитку територіальних громад, є ініціаторами створення Асоціації випусників Полтавсько ДАУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

У формах анкет та у результатах опитування стейкхолдерів, розміщених на сайті кафедри, відсутні дати та періоди проведення опитування. На сайті кафедри ПУА відсутній окремий розділ з інформацією про випусників ОП, можливості працевлаштування та вакансії від потенційних роботодавців, у т.ч. від Полтавського ДАУ та інших ЗВО про вакансії на посади НПП профільних кафедр, де здійснюється підготовка здобувачів бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування. Рекомендації ЕГ: до початку 2024/2025 н.р. гаранту та робочій групі у проєкті ОП 2024 р.: 1) врахувати пропозиції роботодавців щодо формування у аспірантів здатності розробляти та проводити комунікативні заходи для забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях управління, поглибити компетентність щодо володіння іноземною мовою; 2) врахувати пропозиції здобувачів, висвітлених під час анкетування: збільшити кількість зустрічей зі стейкхолдерами та фахівцями-практиками, залучити до освітнього процесу більше молодих фахівців та викладачів; надавати більше інформації про можливості участі у програмах академ. мобільності, урізноманітнити наукові заходи; 3) вказати у результатах опитування стейкхолдерів, розміщених на сайті кафедри, дати їх проведення; 4) створити на сайті кафедри ПУА окремий розділ з інформацією про випусників ОП, можливості працевлаштування та вакансії від потенційних роботодавців; до початку 2024/2025 н.р. адміністрації ЗВО - врахувати ініціативу випусників ОП щодо створення Асоціації випусників ПДАУ, що сприятиме поглибленню співпраці та залученню нових проєктів для реалізації ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО дотримується визначеної процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП із залученням внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів через різні форми їх участі у покращенні якості ОП та освітнього процесу. ЕГ відзначає системну роботу усіх зацікавлених сторін у формуванні культури внутрішнього забезпечення якості ОП. Здобувачі вищої освіти та представники самоврядування входять до складу робочих груп з розроблення ОП, вчених рад інституту та університету, Ради з якості вищої освіти. Діяльність роботодавців та представників академічної спільноти, залучених до обговорення та порадження якості ОП, відповідає предметному полю спеціальності. ЗВО має налагоджену співпрацю з випусниками. Результати анкетування стейкхолдерів обговорюються та враховуються під час засідань кафедри ПУА та Ради з якості вищої освіти спеціальності. Гарант, адміністрація та структурні підрозділи ЗВО вчасно реагують на виявлені недоліки, зокрема враховано рекомендації та зауваження попередніх акредитаційних експертиз ОП у ЗВО. Слабкі сторони та зауваження ЕГ не є суттєвими, можуть бути виправлені у короткі строки до початку 2024-2025 н.р. В цілому, з урахуванням сильних сторін ОП Критерій 8 за усіма підкритеріями 8.1-8.7 відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та інтереси працівників Університету передбачені чинним законодавством та нормативно-правовими документами профспілкових органів України. Зі сторони Університету забезпечуються: Колективним Договором <http://surl.li/bcxjr> , Статутом ПДАУ <http://surl.li/ccvdz> , Умовами доступності ЗО для навчання осіб з особливими освітніми потребами <http://surl.li/beezy> , Порядком організації роботи та використання робочого часу в ПДАУ <http://surl.li/befbd> , Правилами поведінки здобувача вищої освіти в ПДАУ <http://surl.li/befbr> , низкою Положень, що стосуються умов праці, оплати та заохочення НПП <http://surl.li/bcxjs> ; <http://surl.li/epori> ; <http://surl.li/eporl> та низкою внутрішніх положень, якими регулюються різні аспекти освітньої діяльності <http://surl.li/befda> . Регулювання прав та обов'язків НПП здійснюється також на основі контрактів. Для захисту прав усіх учасників освітнього процесу існує посада омбудсмена учасників освітнього процесу <http://surl.li/befeg> Під час зустрічей ЕГ переконалась, що усі учасники освітнього процесу розуміють та дотримуються встановлених правил і процедур під час реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект ОП 2024 р. розміщений не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП сайті ЗВО у розділі "Проекти освітніх програм для обговорення на 2024 рік" <https://www.pdau.edu.ua/content/proyekty-osvitnih-program-dlya-obgovorennya-na-2024-rik> . Проект ОП знаходився на громадському обговоренні у період з 30 жовтня 2023 р. по 30 листопада 2023 р. Для внесення пропозицій зазначена електронна адреса контактної особи. Крім того, на сайті ЗВО є можливість залишити пропозиції та зауваження через заповнення онлайн-форми. Після завершення дедлайну на сайті ЗВО оприлюднюється узагальнена інформація пропозицій стейкхолдерів <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/13413/uzagalnennuyapropozyciyidoonp2024nabirn.pdf> Під час зустрічі з авторами відомостей про самооцінювання, ЕГ переконалася у щорічному оприлюдненні проектів ОП за відповідним графіком, встановленим у ЗВО. ЕГ рекомендує гаранту при розміщенні проекту ОП на сайті випускової кафедри ПУА <https://www.pdau.edu.ua/content/zmist-pidgotovky> вказати чіткі терміни для надсилання пропозицій та зауважень від стейкхолдерів, відповідальну особу та її контактні дані, як це зазначається у розділі "Громадське обговорення проектів освітніх програм" на сайті ЗВО.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті університету у вільному доступі є вся інформація щодо цілей, компонентів ОП та силабусів до них, очікуваних програмних результатів та компетентностей. Інформація про освітню програму розміщена на сайті університету <https://www.pdau.edu.ua/content/zmist-pidgotovky-zvo-za-tretim-osvitno-naukovym-rivnem-vyshchoyi-osvity-stupenya-doktora> . У документі відображено загальну характеристику програми, програмні компетентності та результати, ресурсне забезпечення реалізації програми, академічну мобільність, перелік компонент програми тощо. На думку ЕГ, обсяг інформації є достатнім для того, аби забезпечити поінформованість потенційних здобувачів та стейкхолдерів. Це підтверджують он-лай зустрічі ЕГ зі стейкхолдерами, випускниками, а також це мало підтвердження під час проведення відкритої зустрічі.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Зручний та доступний у використанні офіційний сайт ЗВО дозволяє дотримуватися принципів інформаційної прозорості, відкритості та доступності для усіх учасників освітнього процесу під час реалізації ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Проект ОП, розміщений на сайті кафедри ПУА, не містить інформацію для терміни надсилання пропозицій і зауважень від стейкхолдерів, відсутні дані про відповідальну особу за їх збір. ЕГ рекомендує гаранту при розміщенні (дублюванні) проекту ОП 2025 р. на сайті кафедри ПУА узгодити інформацію з розділом "Громадське обговорення проектів освітніх програм" на сайті ЗВО, зазначити чіткі терміни громадського обговорення та контактні дані відповідальної особи.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Документи та інформаційні матеріали, викладені на офіційному сайті ЗВО, підтверджують прозорість та публічність під час реалізації ОП. Зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони у відповідному контексті ЕГ дійшла висновку, що ОП має відповідність за Критерієм 9 за рівнем В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Під час проведення зустрічей, аналізу ОП, навчальних планів та інших документів ЗВО ЕГ підтверджує, що зміст ОП забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності, враховує теоретико-практичну спрямованість наукових досліджень за спеціальністю, розкриває можливості залучення аспірантів до міжнародних досліджень, наукових проектів та програм. Зокрема, у ОП та навчальному плану 2023 р. передбачені ОК, які забезпечують необхідні компетентності для здійснення дослідницької діяльності ("Методологія та організація досліджень в сфері публічного управління та адміністрування", "Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях"), викладацької діяльності ("Інноваційна педагогічна діяльність", "Методика викладання у закладах вищої освіти", "Педагогічна практика"), мають теоретико-практичну спрямованість ("Філософія", "Класичні та сучасні теорії публічного управління", "Управління проектами в публічній сфері"). Вивчення дисципліни "Англійська мова академічного спрямування" сприяє підготовці здобувачів вищої освіти до роботи у міжнародному науковому середовищі. Широкий перелік вибіркових дисциплін за спеціальністю ("Стратегічне планування в діяльності органів влади", "Електронне урядування", "Державна економічна політика", "Публічні фінанси", "Децентралізація управління у публічній сфері", "Державна політика розвитку сільських громад", "Дорадництво в аграрній сфері", "Стратегія повоєнного відновлення України", "Система державної служби в Україні") корелюється за ключовими словами за тематикою дисертаційних досліджень аспірантів, підсилює компетентності та ПРН, здобуті за ОК. З урахування тематики дисертаційних досліджень здобувачів вищої освіти, пов'язаних з державною підтримкою розвитку підприємництва, управлінням комунальним майном та лідерством у територіальних громадах, просторовою основою здійснення місцевого самоврядування, механізмами державного регулювання в аграрній сфері тощо, ЕГ рекомендує окремі вибіркові компоненти ("Державна політика розвитку сільських громад" та "Стратегія повоєнного відновлення України") перенести до обов'язкових, що максимально врахує наукові інтереси більшості аспірантів. Про доцільність їх перенесення до ОК ЕГ вже зазначала у підкритеріях 1.1 (для підсилення унікальності ОП) та 2.3 (для відповідності науковим дослідженням аспірантів). На зустрічах із аспірантами та структурами підрозділами підтверджено можливість вільного вибору навчальних дисциплін. ЕГ рекомендує гаранту ОП разом з навчальним відділом максимально враховувати обгрунтоване бажання здобувача обирати ті вибіркові дисципліни за спеціальністю, зміст яких у повній мірі задовольнятиме його наукові інтереси, а не виходити з позиції комплектування групи для вивчення вибіркових дисциплін з 2-х підгруп, або надання альтернативної пропозицій щодо їх обрання за іншими програмами академічності чи з інших рівнів здобуття вищої освіти у ЗВО.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

За запитом ЕГ гарантом ОП надано перелік напрямів досліджень кафедри ПУА для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 ПУА у розрізі кожного наукового керівника. Зокрема, проф. Лозинська Т.М. проводить дослідження з питань державної аграрної політики, забезпечення прод. безпеки, сільського розвитку, співробітництва тер. громад, підтримки підприємництва, місцевого самоврядування та децентралізації влади, функціонування механізмів державного управління. Проф. Дорофеев О.В. - з питань диджиталізації публічного управління, взаємодії інститутів публічної влади з громадянським суспільством, лідерства та інноваційних технологій в публічному управлінні. Проф. Галич О.А. - з питань держ. управління розвитком освіти, сільського господарства та консалтингу, взаємодії з громадськістю, повоєнного відновлення територій. Інші наукові керівники - з питань управління персоналом в системі держ. управління, розвитку парламентаризму, гендерної політики, соціального підприємництва, місцевих бюджетів. На сайті випускової кафедри розміщені теми дисертацій та індентифікатори здобувачів <https://www.pdau.edu.ua/content/temy-dysertaciy-ta-indetyfikatory-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity-stupenya-doktora-filosofiyi>, список здобувачів за роками навчання та публікації наукових керівників <https://www.pdau.edu.ua/content/dysertaciyi-phd-o>. Окремо за запитом ЕГ ЗВО надано узагальнену таблицю відповідності публікацій наукових керівників темам дисертацій здобувачів вищої освіти за спеціальністю 281 ПУА, які навчаються за ОП. Її аналіз показує, що на сьогодні простежується незначна розбіжність сформованих тем дисертаційних досліджень деяких здобувачів із науковими темами окремих керівників. Це пов'язано з декількома причинами: обранням тематики наукового дослідження здобувачами до навчання на ОП, різким збільшенням у 2022 р. та у 2023 р. кількості бажаних навчатися на ОП (відповідно 10 та 15 осіб) і невідповідністю кількості НПП університету, що можуть стати науковими керівниками за ОП. В той же час кількість здобувачів, якими одночасно керують окремі наукові керівники, перевищує встановлені норми, зазначені у п. 13 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) відп. до постанови КМУ від 03.03.2016 р. № 261 (зі змінами). Під час зустрічі з керівником та менеджментом ЗВО зав. аспірантури і докторантури надано пояснення, що розподіл наук. керівників здійснювалось відп. до застарілих норм внутрішнього Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в ПДАУ (наказ від 19.10.2021 р), де передбачено для доктора наук здійснювати керівництво, як правило, не більше 5 здобувачів, для кандидата наук, як правило, не більше 3 здобувачів. ЕГ рекомендує адміністрації ЗВО до початку 2024/2025 н.р. оновити вищезначене Положення та привести у відповідність дозволена норма керівництва аспірантами на 1 наукового керівника.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики

аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Апробація наукових досліджень здобувачів вищої освіти відбувається у різних формах, зокрема через участь у науково-практичних заходах, проведення гостьових лекцій, проміжних атестацій на засіданнях кафедри, участі у круглих столах, виступах на нарадах тощо. Науково-практичні заходи в університеті проводяться відповідно до планів проведення наукових заходів ПДАУ, розміщених у розділі "Науково-технічні заходи (конференції, семінари, наради)". На загальноуніверситетському рівні плани проведення наукових заходів на наступний рік, включаючи пропозиції кафедри ПУА, затверджуються у жовтні-листопаді поточного року. Кафедрою ПУА з 2021 року щорічно проводиться Міжнародна науково-практична конференція «Місцеве самоврядування України та світі: теорія та практика», де аспіранти приймають участь та публікують тези доповідей. Аналіз матеріалів конференції за 2023 р. свідчить про долучення здобувачів ОП до заходу, а представлені у них результати наукових досліджень з актуальних проблем місцевого самоврядування і пошуку шляхів їх розв'язання стосуються тематичних напрямів: «Правове забезпечення місцевого самоврядування», «Управління розвитком територіальних громад», «Соціальна складова місцевого самоврядування», «Місцева економіка та місцеві бюджети», «Політичні аспекти функціонування самоврядної влади», «Аграрна політика і місцеве самоврядування», «Місцеве самоврядування в умовах воєнного стану», «Інформатизація управлінських процесів», «Практики місцевого самоврядування в зарубіжних країнах», «Просторове планування територій територіальних громад», які відповідають тематиці дисертаційних досліджень здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування. На зустрічах НПП, здобувачі та випускники ОП підтвердили, що кафедра та ЗВО сприяє їм у проведенні та апробації наукових досліджень, зокрема під час організації спільних конференцій разом із ЗВО-партнерами. Представники академічної спільноти з інших ЗВО на відкритій зустрічі повідомили, що аспіранти Полтавського ДАУ за цією ОП постійно долучаються до проведення спільних заходів, де відбувається апробація результатів наукових досліджень. ЕГ рекомендує гаранту ОП на сайті кафедри у розділі "Дисертації PhD" <https://www.pdau.edu.ua/content/dysertaciyi-phd-o> крім переліку публікацій кожного здобувача вищої освіти висвітлити інформацію про перелік науково-комунікативних заходів, де він приймав участь.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Університет приділяє увагу забезпеченню можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» в рамках міжнародної наукової співпраці, що відбувається на підставі Положення про порядок визнання мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ (<http://surl.li/kdzt1>) і Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті (<http://surl.li/keekf>). За програмою міжнародної академічної мобільності в ун-ті Вайєнштефан проходить навчання Яковлева О. (Наказ від 27.09.2023 №119) <http://surl.li/eykry>. Аспірант Д. Томенко брав участь у проєктах: «For United», 04-10.09, Polsko Ukrainiska Rada Wymiany Mlodziezy; CEE - School for Youth Campaigners, 06.09-27.11, EVZ Foundation, навчання за Програмою медіаграмотності «Розумію», 09.09- 02.12, Deutsche Welle Akademie (<http://surl.li/beosb>; <http://surl.li/beoso>). Результати неформальної освіти аспірантів розміщено: <http://surl.li/cjascu>. У 2021 р. вперше на ОП започатковано подвійне наукове керівництво (аспірант Д. Томенко; керівники: Т. Лозинська, Б. Тошек (Польща) <http://surl.li/beasw>). За програмою внутрішньої академічної мобільності у ЗВО «Полтавський університет економіки і торгівлі» навчалися Сліченко В. та Томенко Д. (наказ від 14.02.2023 № 157-ст). Аспіранти також розміщують публікації у зарубіжних виданнях, беруть участь у зарубіжних конференціях, стажуванні тощо (<http://surl.li/bffym>, <http://surl.li/cjascu>). Це підтвердили під час інтерв'ю гарант ОНП, стейкхолдери й здобувачі. Аспіранти беруть участь у проєктах ЕРАЗМУС+ <http://surl.li/omoyt> на засадах академічної свободи. На ОП запроваджено подвійне наукове керівництво здобувачем вищої освіти з Щецинського університету (Польща). Функціонування мовного центру забезпечує підвищення рівня іноземної мови здобувачів для можливості призначити наукового керівника із зарубіжного ЗВО, їх відборі та участі у програмах міжнародної мобільності за ОП, засвоювати матеріал під час проведення гостьових лекцій від партнерів за програмою Жана Моне / Erasmus.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники та аспіранти беруть участь у виконанні господарсько-договірних тем кафедри публічного управління та адміністрування, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються, зокрема протягом 2022-2023 рр. наукові керівники аспірантів є керівниками або виконавцями НДР із залученням здобувачів, зокрема такої тематики: «Науково-методологічне обґрунтування заходів щодо підвищення ефективності публічного управління на місцевому рівні». Аспіранти беруть активну участь у дослідницьких проєктах: у проєкті Конвенту самоврядної співпраці Польща-Україна (учасники Н. Панасенко, О. Глазовий <http://surl.li/beljt>); у проєктах локального значення, зокрема де здобувачі є організаторами обласного конкурсу для школярів і юнацтва «Громада моєї мрії» (<http://surl.li/ewmeb>; <http://surl.li/okmph>); при підготовці студентів до участі в олімпіаді КПП ім. І. Сікорського з електронного урядування (О. Глазов, викладачі кафедри, <http://surl.li/belkj>); при наданні менторської підтримки розробки стартапів в межах курсу «Інноваційний розвиток підприємництва» та проєкту УЕР (консультування з питань презентації стартапів із власного досвіду співпраці зі шведсько-українською ІТ-компанією «Бітруд») О. Якубенко <http://surl.li/ewmbs>. Аспірант кафедри Д. Романов проводила гостьову лекцію для здобувачів спеціальностей 281 і 052 (<http://surl.li/okobp>). Результати, отримані при реалізації спільних проєктів, аспіранти

оприлюднюють на конференціях та у фахових виданнях (<http://surl.li/okofb>). Публікації викладачів розміщено на їхніх сторінках (<http://surl.li/bdcfa>; <http://surl.li/ewmqq>; <http://surl.li/bdcez> тощо). ЕГ підтверджує, що наукові керівники аспірантів є активними дослідниками, беруть активну участь у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

В Університеті створені умови для дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників і аспірантів, що регламентовано в таких документах та процедурах: Кодекс академічної доброчесності ПДАУ; Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ; Положення про комісію з академічної доброчесності у ПДАУ; Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАУ; Положення про групу сприяння академічній доброчесності ПДАУ; Порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ; Положення про комісію з етики та управління конфліктами у ПДАУ, що розміщені на сайті університету у підрозділі «Академічна доброчесність» (<http://surl.li/beknr>) – Локальні нормативно-правові акти. А також в п. 10 Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ (<http://surl.li/beeca>) та Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти доктора філософії, доктора наук ПДАУ, розміщеному на сторінці Нормативно-правова база аспірантури (<http://surl.li/besvw>). Під час он-лайн зустрічі НППІ, здобувачі та керівництво ЗВО підтвердили факт перевірки дисертацій, наукових статей, авторефератів та монографій з використанням системи Unichек. За запитом ЕГ надано підтвердження перевірки академічних текстів на дотримання принципів академічної доброчесності. За час реалізації ОП не виявлено жодного факту порушень академічної доброчесності ані серед здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, ані серед НППІ ЗВО, залучених до підготовки аспірантів. Захист двох дисертацій здобувачів вищої освіти у разових спеціалізованих вчених радах ПДАУ у 2022 р. та у 2023 р. свідчить про ефективність наукової роботи здобувачів, наукових керівників та рецензентів, дотримання правил академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Існують позитивні практики залучення здобувачів до співпраці з закордонними партнерами через запровадження подвійного наукового керівництва здобувачем вищої освіти з Щецинського університету (Польща), участь у програмі міжнародної академічної мобільності (Університет прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф, Німеччина, 2023 р.), проєкті ЕРАЗМУС+, дослідницькому проєкті Конвенту самоврядної співпраці Польща-Україна; міжнародних конференціях та інших науково-комунікативних заходах («For United», Polsko Ukrainka Rada Wymiany Młodzieży; СЕЕ - School for Youth Campaigners, EVZ Foundation; Deutsche Welle Akademie). Функціонування мовного центру забезпечує підвищення рівня іноземної мови здобувачів для можливості призначити наукового керівника із зарубіжного ЗВО, їх відборі та участі у програмах міжнародної мобільності за ОП, засвоювати матеріал під час проведення гостьових лекцій від партнерів за програмою Жана Моне / Erasmus. Щорічна організація на кафедрі публічного управління та адміністрування Міжнародної науково-практичної конференції «Місьцеве самоврядування України та світі: теорія та практика» із залученням роботодавців та випусників сприяє апробації результатів наукових досліджень та розширенню міжнародних зв'язків для ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Спостерігається незначна розбіжність сформованих тем дисертаційних досліджень деяких здобувачів із науковими темами окремих керівників (напр., теми здобувачів 2023 р. Дем'янова О.В. "Просторова основа здійснення місцевого самоврядування" та Гавриленко Л.М. "Державна політика протидії насильству в Україні" - наук. керівник к.і.н., доц. Щетініна Т.О.; тема здобувача 2022 р. Першина Ю.Е. "Розвиток механізму державно-громадської взаємодії в управлінні безпечністю харчових продуктів" - наук. керівник к.е.н., доц. Мирна О.В.). Розподіл кількості здобувачів, якими одночасно керують окремі наукові керівники, здійснювався відп. до застарілих норм внутрішнього Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в ПДАУ за принципом "як правило" (проф. Лозинська Т.В. - 6, проф. Дорофєєв О.В. - 6, проф. Галич О.А. - 5) та перевищує встановлені норми, зазначені у п. 13 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) відп. до постанови КМУ від 03.03.2016 р. № 261 (зі змінами). ЕГ рекомендує: гаранту ОП здійснювати розподіл здобувачів вищої освіти між науковими керівниками з урахуванням повної відповідності тематики їх наукових досліджень, а у разі потреби - додатково залучити на кафедру публічного управління та адміністрування фахівців з відповідною академічною кваліфікацією за профілем спеціальності; адміністрації ЗВО до початку 2024/2025 н.р. оновити вищезазначене Положення та привести у відповідність дозволена норму керівництва аспірантами на 1 наукового керівника, здійснити перерозподіл понаднормованої кількості аспірантів серед інших наукових керівників, які відповідають вимогам щодо наукового керівництва зі спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування"; гаранту ОП до початку 2024/2025 н.р.

на сайті кафедри у розділі "Дисертації PhD" висвітлити інформацію про перелік науково-комунікативних заходів здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зважаючи на переважання сильних сторін (повноцінна підготовка до дослідницької та викладацької діяльності, апробація наукових здобутків здобувачів вищої освіти через участь у різних науково-практичних заходах, участь аспірантів у програмах міжнародної академічної мобільності, активна діяльність наукових керівників та здобувачів вищої освіти у дослідницьких проектах, дотримання принципів академічної мобільності) за підкритеріями 10.1, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, ЕГ встановлює рівень відповідності В за Критерієм 10. За підкритерієм 10.2 виявлені окремі слабкі сторони щодо незначної розбіжності сформованих тем дисертаційних досліджень деяких здобувачів із науковими темами окремих керівників та перевищення норми розподілу кількості аспірантів на одного наукового керівника, що пов'язано з попереднім обранням тематики наукового дослідження здобувачами до вступу на ОП та збільшенням кількості бажаючих навчатися на ОП у 2022 р. та у 2023 р. (відповідно 10 і 15 осіб). Зауваження ЕГ можуть бути виправлені ЗВО до початку 2024/2025 н.р. відповідно до наданих рекомендацій.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Відповідність публікацій наукових керівників темам дисертацій здобувачів вищої освіти.pdf</i>	ZbmGxc/s3+wnVa4582BdnmUO8TF9MV4n7QtGozmU8ic=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Приліпко Сергій Михайлович

Члени експертної групи

Бобровська Олена Юріївна

Грицишена Зоряна Олександрівна